

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่
ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

นายอธิกสิทธิ์ วิเศษกลิ่น

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2555

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่
ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำโครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะกรรมการสอบโครงการ

(ศ. ดร.สุชนันต์ หอภิบุณสุข)

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ)

(ผศ. ดร.วชรภูมิ เบญจโอฬาร)

กรรมการ

(รศ. ร.อ. ดร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์)

คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

อภิลิทธิ วิเศษกลิ่น : การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งใน
เขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา (STUDY ON PROBLEMS
AND OBSTACLES TO THE DROUGHT IN BANWANG OF BANWANG TAMBON
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, NONTHAI DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเพียงพอเหมาะสมของการดำเนินการป้องกันภัย
แล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อศึกษาความพึง
พอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย
จังหวัดนครราชสีมา เก็บรวบรวมข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ เจ้าหน้าที่องค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านวัง จำนวน 48 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง
จำนวน 369 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากผลการศึกษา
ทำให้ทราบว่า การเตรียมการป้องกันภัยแล้ง โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ
และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนการดำเนินการ
ขณะเกิดภัยแล้ง โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร มีความ
เพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อ
การดำเนินการป้องกันภัยแล้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ ด้านความ
สอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา และด้าน
ความครบถ้วนเพียงพอ ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่อนักศึกษา_____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา_____

ATIKSIT WISESKLIN : STUDY ON PROBLEMS AND OBSTACLES TO THE
DROUGHT IN BANWANG OF BANWANG TAMBON ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, NONTHAI DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA
PROVINCE, ADVISOR : ASST. PROF . AVIRUT CHINKULKIJNIWAT, Ph.D.

This research has objective 1) For study the enough is appropriate of the administration insures against dangers a drought in area Ban Wang Tambon, Non Thai District, Nakhon Ratchasima Province and 2) For study the contentment of people in administration prevention a drought , in area Ban Wang Tambon, Non Thai District, Nakhon Ratchasima Province. the collects people data and sample 2 group is organization officer administrates part Tumbol Ban Wang amount 48 person , and residence people in area Ban Wang Tambon, amount 369 person by using questionnaire is tool in data saving and analyze the data by use the statistics frequency value, percentage, mean, Standard deviation, from the education makes to know that the preparation prevention a drought, by the overall image is in the average medium, when consider side means that personnel side, administrative manage, budget side, and tool side, there is the enough is in level medium, side administration part while be born the drought by the overall image is in the average medium, when consider side means that personnel side, administrative manage, budget side, and tool side, there is the enough is in level medium, and the contentment of people per administration prevention drought, by the overall image is in the average medium, when consider side means that personnel side that equality side is fair, enough side is appropriate of assistance, accordance side and requirement and public hazard , convenience fast side and in time and entirety enough people side, there contentment in level in the average medium.

School of Civil Engineering
Academic Year 2012

Student's Signature _____
Advisor's Signature _____

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษานี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำในการตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ แนะนำแนวทางการทำงานเพิ่มเติม และให้ความเอาใจใส่ ความเมตตากรุณา ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์เป็นอย่างดี ทั้งยังปลุกฝังให้ผู้ศึกษามีความอดทน มีวินัย มั่นคั่นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์ ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา ให้แก่ผู้ศึกษา ซึ่งเป็นความรู้และประสบการณ์ที่มีค่า และมีประโยชน์ในการทำงานของผู้ศึกษา ต่อไป ผู้ศึกษาขอระลึกถึงพระคุณบิดาและมารดา ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี รักการศึกษา และหมั่นหาความรู้เพิ่มเติม และไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ขอขอบพระคุณกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ได้ส่งเสริมและเห็นความสำคัญให้มีโครงการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิต แก่บุคลากรท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ที่มอบทุนการศึกษาและโอกาสแก่ผู้ศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม และท้ายสุดขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดการทำงานศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดี

อริกสิทธิ์ วิเศษกลิ่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 ทัศนัวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.....	5
2.2 บทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน.....	14
2.4 สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง.....	20
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	29
3 วิธีดำเนินการทำโครงการ.....	31
3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	31
3.2 ประชากรเป้าหมาย.....	31
3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	32
3.5 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33

3.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
4 ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล	37
4.1 ผลการศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง	37
4.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
4.1.2 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	40
4.1.3 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	47
4.2 ผลการศึกษาข้อมูลจากประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง	54
4.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
4.2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกัน ภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	56
5 สรุป และข้อเสนอแนะ	64
5.1 สรุปผลการศึกษา	64
5.1.1 ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ	64
5.1.2 ข้อมูลจากประชาชน	67
5.2 อภิปรายผล	69
5.3 ข้อเสนอแนะ	70
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ	70
5.3.2 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ	71
เอกสารอ้างอิง	72
ภาคผนวก	75
ประวัติผู้เขียน	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้าน.....	32
4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม.....	40
4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร.....	40
4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านงบประมาณ.....	42
4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารจัดการ.....	44
4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านวัสดุอุปกรณ์.....	46
4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม.....	47
4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร.....	48
4.9 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านงบประมาณ.....	49

4.10 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารจัดการ.....	51
4.11 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านวัสดุอุปกรณ์.....	52
4.12 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม.....	56
4.14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา.....	57
4.15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ.....	58
4.16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย.....	59
4.17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม.....	61
4.18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชน ผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความครบถ้วนเพียงพอ.....	62

สารบัญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	30

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
Sig	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากรายงานของ World Population Prospects (The 2007 Revision, UNDP) (อ้างในสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2553) พบว่า ปัจจุบันจำนวนประชากรโลกมีมากถึง 6,700 ล้านคน และคาดว่าในปี พ.ศ.2593 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 9,300 ล้านคน ในส่วนของประเทศไทยในปี พ.ศ.2551 มีประชากรประมาณ 63 ล้านคน (สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง) จากการคาดการณ์อีก 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2570) ประชากรของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นเป็น 70.6 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2551) จากการเพิ่มขึ้นของประชากรดังกล่าว จะทำให้ความต้องการความจำเป็นพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำ พลังงาน ที่อยู่อาศัย และปัจจัยอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตจะมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้น จึงมีสิ่งขับเคลื่อนที่สำคัญในการตอบสนองความต้องการดังกล่าว ได้แก่ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเติบโตทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน ฯลฯ สิ่งขับเคลื่อนเหล่านี้จะเป็นตัวเร่งให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรวดเร็ว และการพัฒนาโดยที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากร การบริโภคทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยโดยไม่คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของทรัพยากรเหล่านั้น เป็นเหตุให้มีการสูญเสียทรัพยากรและระบบนิเวศถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ยังมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสะสมในชั้นบรรยากาศมากเกินกว่าที่เคยเกิดขึ้นในกระบวนการตามธรรมชาติ และก๊าซเรือนกระจกนี้ทำให้การระบายความร้อนของโลกโดยรังสีคลื่นยาวถูกเก็บกักไว้มากขึ้น ทำให้บรรยากาศใกล้ผิวโลกมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้นประมาณ 2 – 4 องศาเซลเซียส(คณะกรรมการการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ : IPCC 2007) ซึ่งก่อให้เกิดสาธารณภัยต่อมนุษย์อย่างมากมายในทุกภูมิภาคของโลกอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติโดยเฉพาะในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นพายุที่รุนแรงขึ้น น้ำท่วมใหญ่ ความแห้งแล้ง คลื่นความร้อน สัตว์ป่าล้มตาย และสิ่งมีชีวิตหลายชนิดใกล้สูญพันธุ์ ผลผลิตทางการเกษตรและความมั่นคงทางด้านอาหารลดลง เกิดการแย่งชิงน้ำ จนนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งของสังคม โรคติดต่ออุบัติใหม่ โรคภัยไข้เจ็บใหม่ๆ แปลกๆ และโรคชนิดเดิมระบาดมากขึ้น ผลจากสาธารณภัยเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างความเสียหายต่อประเทศเป็นมูลค่านับหลายพันล้านบาท

ในปัจจุบันสถานการณ์ด้านสาธารณสุขนับวันที่จะทวีความรุนแรง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชากรโลกแต่ละปีเป็นจำนวนมาก มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้น สาธารณภัยส่วนใหญ่ไม่สามารถกำหนดหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นที่ใด เมื่อไหร่ มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด การจัดการสาธารณสุขในประเทศไทยมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ไม่มีการจัดเป็นระเบียบแบบแผนไว้ล่วงหน้า งานด้านการจัดการสาธารณสุขในประเทศไทยได้ดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานและภารกิจต่างๆ เพื่อดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขที่เกิดขึ้น โดยมีการวางแผนการจัดการสาธารณสุข เพื่อเป็นแนวทางการป้องกันบรรเทาหรือลดอันตรายจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า ว่าใครจะต้องทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และจะต้องทำอย่างไร เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจะสับสนวุ่นวาย หรืออาจจะระงับภัยไม่ทันทั่วทั้งทำให้ภัยขยายตัวลุกลามใหญ่โต ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้นได้ (สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, 2541)

การรักษาความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของราษฎรเป็นภารกิจหลักสำคัญของรัฐ เป็นหน้าที่ของรัฐ รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐผูกพันต้องกระทำ มิใช่เป็นเรื่องการใช้อำนาจบริหารราชการที่รัฐจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำ หรืออาจก้าวล่วงเสียได้ตามแต่นโยบาย รัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ให้ความคุ้มครองแก่ชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรอย่างเต็มความสามารถ และด้วยเหตุนี้จึงมีหน้าที่ที่จะต้องป้องกันบรรเทาสาธารณสุขที่เกิดขึ้นแก่ราษฎร ให้บริการสาธารณสุขและให้การสงเคราะห์อย่างอื่นแก่ราษฎร นอกจากนี้รัฐยังมีหน้าที่พิเศษที่จะต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้ผู้ใดก่ออันตรายแก่ราษฎรของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บุคคลผู้ก่อภัยนั้นมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธไมตรีกับรัฐหรือการดำเนินการของรัฐบาล และในการระงับป้องกันสาธารณสุขอันอาจเกิดขึ้นนี้รัฐจะต้องกระทำการต่าง ๆ อันได้แก่การศึกษาประเภทและชนิดแห่งภัย การวางแผนป้องกันภัย การจัดวางกำลังคน จัดหาเครื่องมือ การวางมาตรการฝึกฝนอบรมบุคลากร และการกำหนดหน้าที่แก่บุคลากรของรัฐให้ปฏิบัติตามที่วางมาตรการไว้ รวมตลอดไปจนถึงการให้บริการทางสาธารณสุขและการให้การสงเคราะห์อย่างอื่นด้วย และเมื่อถือว่ากิจการเหล่านี้เป็นหน้าที่ของรัฐแล้ว หากหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล้มเหลว ผิดพลาดละเลยหรือบกพร่องต่อหน้าที่ของตน หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมต้องรับผิดชอบผู้เสียหาย และต้องสังคมโดยรวม ทั้งในทางการเมือง ในทางปกครอง ในทางแพ่ง และ / หรือ ในทางอาญา

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนด ให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537

“มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย”

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการ จัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย”

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล และภัยแล้งก็เป็นสาธารณภัยที่ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวังเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อันจะนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานด้านการดำเนินงานป้องกันภัยแล้งให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเพียงพอเหมาะสมของการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

1. การศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้ง ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง เพื่อนำผลการศึกษามาบันทึกข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

2. ความพึงพอใจของประชาชน ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วทันต่อเวลา ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ความเสมอภาคเป็นธรรม และความครบถ้วนและเพียงพอ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำผลการศึกษามานันทักข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความเพียงพอเหมาะสมของการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. ได้ทราบความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
3. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณากำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาโดยจะนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.2 บทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 2.4 สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มีการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ต่าง ๆ มาใช้ รวมทั้งการนำเข้าสารเคมีและวัตถุดิบรายชนิดใหม่ ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ทำให้ประเทศมีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม นอกจากนั้น ประชากรยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทำให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547 ก : 1 - 72) เพื่อใช้เป็นพื้นที่ทำกิน ประชากรบางส่วนได้อพยพไปหางานในเมืองใหญ่ ชุมชนเมืองมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว พื้นที่ส่วนใหญ่แออัดไปด้วยสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ มากมาย อาทิ ถนน อาคารสำนักงาน บ้านเรือน โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติถูกตัดแปลง แก้ไข และถูกทำลายเพื่อการดำรงชีพของชุมชนเมือง

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะดิน น้ำ ป่าไม้ และอากาศได้ถูกทำลายและเสื่อมโทรมเป็นอย่างมาก สภาพนิเวศน์ทางธรรมชาติเสียความสมดุล ทำให้โอกาสการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มทวีความรุนแรง และบ่อยครั้งมากขึ้น เช่น การเกิดน้ำป่า น้ำท่วมฉับพลัน โคลนถล่ม และภัยแล้ง ฯลฯ

ในขณะที่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการเพิ่มผลผลิตทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้สาธารณภัยและอุบัติภัยต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรง หลากหลายและสลับซับซ้อนมาก

ยิ่งขึ้น เช่น แก๊สระเบิด เพลิงไหม้อาคารสูง อุบัติเหตุจากจรวดและการคมนาคมขนส่ง สารเคมีรั่วไหล น้ำมันรั่วในทะเล สารกัมมันตรังสี น้ำท่วม เป็นต้น

ประเภทของสาธารณภัย

สาธารณภัย (ความหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522) หมายถึง “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีมาเป็นสาธารณะไม่ว่า เกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ”

1. ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ ได้แก่

- 1.1 อุทกภัย (Flood) เกิดจากการมีน้ำท่วมบนผิวดินมากเกินไป และมียูในพื้นที่ไม่ต้องการ มีสาเหตุมาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น พายุ ฝนตกหนัก น้ำล้นตลิ่ง น้ำป่าไหลหลากอุทกภัย เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและรวดเร็วกว่าภัยอื่น ๆ
- 1.2 วาตภัย (Tropical Wind) เกิดจากพายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone) ก่อให้เกิดพายุฝน ลมแรง กินพื้นที่บริเวณกว้าง ทำให้เกิดน้ำท่วม คลื่นยักษ์ แผ่นดินถล่ม กระแสโคลน โดยมีชื่อเรียกว่า “พายุไต้ฝุ่นหรือพายุเฮอริเคน”
- 1.3 แผ่นดินถล่ม (Landslide) เป็นการที่ดินหรือหินพังลงมาจากภูเขาหรือพื้นที่ลาดชันอย่างรวดเร็ว โดยเป็นไปได้ทั้งกระแสโคลน ดินหรือหิน ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีพายุฝนหรือแผ่นดินไหว
- 1.4 ภัยแล้ง (Drought) หรือความแห้งแล้ง เกิดขึ้นเนื่องจากน้ำ น้ำฝน น้ำใต้ดิน หรือน้ำในแม่น้ำลำคลองตามธรรมชาติมีน้อยกว่าปกติในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ปริมาณน้ำมีน้อยกว่าที่พืช มนุษย์หรือสัตว์ต้องการ
- 1.5 ไฟป่า (Wildfire) เกิดจากความร้อนสะสมจากภาวะความแห้งแล้งติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้เกิดเปลวไฟลุกลามไหม้ในพื้นที่ป่าไม้เป็นบริเวณกว้างและควบคุมได้ยาก ในบางครั้งอาจลุกลามเข้าสู่เขตเมืองและชุมชน
- 1.6 แผ่นดินไหว (Earthquake) เป็นการสั่นสะเทือนอย่างรุนแรงของพื้นดินในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเกิดจากแรงเสียดทานระหว่างชั้นหินและชั้นดินภายใต้ผิวโลกตามแนวรอยเลื่อนของเปลือกโลกที่ยังเคลื่อนตัวอยู่ บางครั้งอาจเกิดขึ้นตามแนวแคบที่เป็นภูเขาและภูเขาไฟที่ยังไม่ดับ

- 1.7 คลื่นยักษ์ (Tsunami) เป็นคลื่นขนาดใหญ่ที่เกิดจากแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือแผ่นดินไหวมหาสมุทรถล่ม ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในมหาสมุทรแปซิฟิก รัศมีของคลื่นยักษ์ส่งผลกระทบเข้าไปในบริเวณชายฝั่งได้ไกลถึง 400 เมตร
- 1.8 ภัยหนาว เกิดขึ้นในบริเวณประเทศไทยตอนบน ช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแผ่เข้าครอบคลุมในบริเวณดังกล่าว ทำให้มีสภาพอากาศหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 15 องศาเซลเซียสติดต่อกันเกินกว่า 7 วัน
2. ภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่
 - 2.1 อัคคีภัย
 - 2.2 ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
 - 2.3 ภัยจากการคมนาคมขนส่ง
 - 2.4 อาการถล่ม
 - 2.5 ภัยพิบัติจากเทคโนโลยี (Technological Disaster)

มาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากภัยแล้ง

1. ความหมายของภัยแล้ง

ภัยแล้ง (Drought) หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีฝนน้อยกว่าปกติ หรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เป็นระยะเวลานานกว่าปกติ และครอบคลุมพื้นที่บริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ขาดน้ำ ทำให้ไม่เจริญเติบโตตามปกติ เกิดความเสียหายและความอดอยากทั่วไป ความแห้งแล้งเป็นภัยธรรมชาติประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางของประเทศไทย เพราะเป็นบริเวณที่อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เข้าไปไม่ถึง ทำให้เกิดความอดอยากเรื้อรัง ซึ่งหากปีใดที่ไม่มีพายุเคลื่อนผ่านเลยก็จะก่อให้เกิดความแห้งแล้งรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องมาจากฝนทิ้งช่วงยาวนานโดยภัยแล้งที่เกิดขึ้นทุกปี จะอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายนต่อเนื่องถึงเดือนกรกฎาคม ในช่วงดังกล่าวพืชไร่ที่เพาะปลูกจะขาดน้ำ ได้รับความเสียหาย มนุษย์และสัตว์ขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพรวมถึงด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ความรุนแรงจะมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความชื้นในอากาศ ความชื้นในดิน ระยะเวลาที่เกิดความแห้งแล้ง และขนาดของพื้นที่ที่มีความแห้งแล้งคุกคาม เป็นต้น (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547 ก : 1 - 72)

เคมพ์ (Kemp, 1994, 41-42 อ้างใน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547) ได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันว่า ความแห้งแล้ง (Aridity) และ ภัยแล้ง (Drought) ความแห้งแล้งนั้นปกติจะพิจารณาถึงผลของฝนตกที่ตกน้อยกว่าค่าเฉลี่ยและเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นอย่างถาวร (Permanent Feature) ของภูมิอากาศในระดับภูมิภาค ดังเช่น เขตทะเลทรายของโลกเป็นตัวอย่างของความแห้งแล้งแบบถาวรที่มีปริมาณฝนตกน้อยกว่า 100 มิลลิเมตรต่อปี ส่วนภัยแล้งเป็นลักษณะชั่วคราว (Temporary Feature) ที่ปรากฏหยาดน้ำฟ้าหรือปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมาน้อยกว่าปกติ โดยเกิดจากความผันแปรของกาลอากาศ เช่น อุณหภูมิสูงขึ้น ความชื้นต่ำ และลมพัดรุนแรง

ภัยแล้งไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอน ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกภูมิภาคของโลกโดยความหมายอย่างง่าย ๆ นั่นคือ ไม่มีฝนตกในช่วงหนึ่งในพื้นที่หนึ่ง ถ้ากล่าวถึงผลกระทบที่ได้รับภัยแล้ง หมายถึง ช่วงเวลาที่ฝนไม่ตกยาวนานมากขึ้น ส่งผลให้ยับยั้งการเจริญเติบโตของพืชและสิ่งมีชีวิตในพื้นที่นั้น ๆ (Kovach, 1995, 88-95)

สภาพความแห้งแล้งมีอยู่ทุกทวีปของโลก สิ่งมีชีวิตในพื้นที่ก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้นได้ หรือมีสมรรถทางธรรมชาติของตัวเอง เช่น ทะเลทรายในทวีปแอฟริกา ส่วนภัยแล้งสามารถเกิดขึ้นได้ทุกพื้นที่เช่นกัน โดยจะมีความรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางนิเวศวิทยา และปัจจัยด้านกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งสามารถจำแนกภัยแล้งตามความต้องการทางเกษตรกรรม ดังที่ทอร์นทไวต์ (Thornthwaite) แบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน (Kemp 1994, 45 - 47 อ้างใน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547)

- 1) ภัยแล้งแบบถาวร (Permanent Drought) มีความชื้นไม่พอเพียงพอต่อพืชทุกชนิด ยกเว้นพืชทนแล้ง ที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแห้งแล้งได้
- 2) ภัยแล้งตามฤดูกาล (Seasonal Drought) มักเกิดขึ้นช่วงหนึ่งของปีก็คือ ฤดูแล้งที่แตกต่างจากช่วงฤดูฝนได้ชัดเจน
- 3) ภัยแล้งที่อาจเกิดขึ้นได้ (Contingent Drought) มักพบในพื้นที่ที่ปกติมีความชื้นเพียงพอต่อความต้องการของพืชอยู่แล้ว แต่มีช่วงหนึ่งที่มีปริมาณน้ำฝนไม่พอเพียงพอต่อพืชทำให้พืชไม่เจริญเติบโตหรือตายได้
- 4) ภัยแล้งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ (Invisible Drought) ซึ่งสามารถตรวจพบได้ โดยใช้เครื่องมือวัดและเทคนิคทางสถิติ พบว่าพืชก็สามารถเจริญเติบโตได้ดี ถึงแม้ว่าก่อนหน้านี้จะขาดแคลนนํ้าก็ตาม

จากการทบทวนเอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า ภัยแล้ง หมายถึง ภัยที่เกิดจากการขาดแคลนนํ้าดื่ม นํ้าใช้ ซึ่งเกิดจากการมีฝนตกน้อยกว่าปกติ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล หรือฝนทิ้งช่วง ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย พืชพันธุ์ต่าง ๆ ขาดนํ้าหล่อเลี้ยง ขาดความชุ่มชื้น ทำให้พืชผล

ไม่สมบูรณ์ หรือเจริญเติบโตให้ผลตามปกติ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนรวมถึงด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น ทำให้มีการย้ายถิ่นไปทำมาหากินที่อื่น เป็นต้น

2. สาเหตุการเกิดภัยแล้ง

สาเหตุที่ก่อให้เกิดภัยแล้ง ยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญใดที่ระบุสาเหตุได้ชัดเจนเป็นแต่เพียงข้อสมมติฐานเท่านั้น มีอยู่ 2 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และการย้อนกลับทางชีวธรณีฟิสิกส์ มีรายละเอียดดังนี้ (Kovach 1995, 91-99 อ้างใน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2547)

- 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก (Climatic changes on a global scale) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสมดุลภายในโลก โดยมีสาเหตุดังนี้
 - 1.1) การเปลี่ยนแปลงส่วนผสมของอากาศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของรูปแบบการหมุนเวียนบรรยากาศ โดยส่วนผสมอากาศมีมากขึ้นไป และมีการปนเปื้อนจากอนุภาคอื่น เช่น ฝุ่น ไออนำ คาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซโอโซน เป็นต้น โดยอนุภาคเหล่านี้เกิดจากภูเขาไฟระเบิด และมลพิษอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรม
 - 1.2) อุณหภูมิของน้ำในทะเลและมหาสมุทรเย็นกว่าปกติ จึงลดความชื้นบนผิวน้ำทะเล ทำให้มีฝนน้อยหรือเกิดฝนแล้งได้
 - 1.3) ปรากฏการณ์ เอล นินโญ ทำให้ฤดูกาลเปลี่ยนแปลงไป โดยแถบตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกจะมีฝนตกชุกมากขึ้นหรืออาจเกิดพายุได้ เช่น ประเทศเปรู และชิลี และแถบตะวันออกของมหาสมุทรแปซิฟิกจะเกิดความแห้งแล้ง โดยปรากฏทางตอนเหนือของทวีปออสเตรเลีย อินโดนีเซีย ไทยและฟิลิปปินส์ สำหรับประเทศไทยจะเกิดขึ้นระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน คือ มีปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติเป็นบริเวณกว้างทั่วประเทศ จนเกิดเป็นภาวะแห้งแล้ง พบว่าเคยเกิดในช่วงปี พ.ศ. 2525-2526 และ พ.ศ. 2540-2541 แต่สภาวะภัยแล้งไม่รุนแรงมากนัก เนื่องจากได้รับฝนเพิ่มขึ้นจากอิทธิพลพายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้
 - 1.4) วัฏจักรจันทรคติในรอบ 18.6 ปี เป็นวัฏจักรโคจรของดวงจันทร์ที่มีความสัมพันธ์กับเส้นศูนย์สูตรของดวงอาทิตย์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับโลก ที่ห่างกัน 5 องศา โดยเหนือเส้นศูนย์สูตรของดวงอาทิตย์ 9.3 ปี และอยู่ใต้เส้นศูนย์สูตรของดวงอาทิตย์ 9.3 ปี เมื่อครบรอบการโคจรจะเป็น 18.6 ปี ลักษณะเช่นนี้จะทำให้น้ำขึ้นน้ำลง มีคลื่นในทะเล ก่อให้เกิดภัยแล้งขึ้น เมื่อ

ครบรอบวัฏจักร ในปี ค.ศ. 1991 ที่สหรัฐอเมริกา มีปรากฏการณ์เกิดภัยแล้งขึ้นเป็นบริเวณกว้าง

- 1.5) ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect) ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยปกติแล้ว โลกจะได้รับพลังงานจากดวงอาทิตย์ที่ส่องผ่านบรรยากาศลงมาอย่างสม่ำเสมอ เมื่อรังสีแสงอาทิตย์ส่องมายังผิวโลกรังสีบางส่วนจะสะท้อนกลับ ส่วนที่เหลือจะถูกดูดซับไว้ที่ผิวโลกที่พื้นดินและพื้นน้ำ พื้นโลกส่วนที่อุ่นขึ้นนี้สะท้อนความร้อนให้กับบรรยากาศของโลกเป็น 3 ส่วน คือ ทำให้อากาศที่ติดกับผิวโลกร้อนขึ้น ทำให้น้ำหรือความชื้นที่ผิวโลกกลายเป็นไอระเหยื่อออกไป และทำให้อินฟราเรด (Infrared) สะท้อนสู่บรรยากาศ การสะท้อนของรังสีอินฟราเรดไปยังบรรยากาศ จะมีสารจำพวกไอน้ำ คาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน (Methane) และก๊าซบางชนิดจะดูดซับรังสีอินฟราเรดไว้แล้วสะท้อนรังสีนี้ไปสู่อากาศและสะท้อนกลับมายังโลก ซึ่งจะทำให้อากาศเหนือผิวโลกร้อนขึ้น ในขณะที่บรรยากาศโดยรอบมีสารต่าง ๆ เข้าไปปะปนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน จึงเป็นผลให้อุณหภูมิของอากาศที่ผิวโลกมีความร้อนเพิ่มขึ้น
- 2) ผลย้อนกลับทางชีวธรณีฟิสิกส์ (Biogeophysical Feedback) เป็นผลมาจากการผันแปรของระบบนิเวศวิทยา ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์บนพื้นที่ใด ๆ ทำให้สภาพดินเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว เมื่อจำนวนประชากรโลกเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีความต้องการปัจจัย 4 มากขึ้นตามไปด้วย จำเป็นต้องผลิตอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคให้เพียงพอแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้สามารถจำแนกกิจกรรมของมนุษย์ได้ 4 รูปแบบดังนี้
 - 2.1) การเพาะปลูกมากเกินไป (Overcultivation) ทำให้ปุ๋ยในดินไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชในพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกแบบธรรมชาติ ดินจึงขาดแร่ธาตุอาหารไป ทำให้สภาพดิน ไม่เหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของพืช โดยพืชอาจแคระแกร็นเป็นโรค ดินไม่ผลิดอกและเหี่ยวตายได้ง่ายขึ้น
 - 2.2) การเลี้ยงสัตว์ปศุสัตว์มากเกินไป (Overgrazing) ซึ่งต้องการพื้นที่ทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ รอยเท้าสัตว์เหยียบย่ำบนดินทำลายหญ้าคลุมดินด้วย พืชคลุมดินก็จะลดน้อยลงก่อให้เกิดการกัดเซาะหน้าดินได้ง่าย อีกทั้งมีฝุ่นฟุ้งกระจายไปในอากาศ ทำให้ส่วนผสมของอากาศเปลี่ยนแปลงไปด้วย

- 2.3) การตัดไม้ทำลายป่า (Deforestation) ป่าไม่มีอิทธิพลต่อกระแสลม ความชุ่มชื้นฝน การระบายน้ำ และน้ำผิวดิน เมื่อต้นไม้ถูกทำลายไป ขาดพืชดูดซับน้ำและดินไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและในช่วงฤดูแล้ง เมื่อไม่มีฝนตกก็จะเกิดความแห้งแล้งขึ้น
- 2.4) การชลประทานไม่เป็นระบบ (Bad Irrigation Practices) จากการปฏิบัติทางการเกษตรในอดีต ที่มีการระบายน้ำที่เร็วเกินไป ทำให้ดินมีการอุ้มน้ำไม่ดี และจะมีปัญหาดินเค็มหรือมีคราบเกลือที่ผิวหน้าดินตามมาได้ โดยเป็นเกลือที่ละลายมากับน้ำใต้ดินที่มีเกลือผสมอยู่

สรุปได้ว่า สาเหตุของการเกิดภัยแล้งเกิดจากโดยธรรมชาติ เช่น การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล ภัยธรรมชาติ ได้แก่ วัฏภัย แผ่นดินไหว และเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การทำลายชั้นโอโซน ผลกระทบของภาวะเรือนกระจก การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม และการตัดไม้ทำลายป่า สำหรับภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง ซึ่งฝนแล้งเป็นภาวะปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทั้งนี้ทางด้านอุตุนิยมวิทยา ได้ให้ความหมายฝนแล้งว่าเป็นสภาวะที่มีฝนน้อยหรือไม่มีฝนเลยในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งตามปกติควรจะต้องมีฝน โดยขึ้นกับสถานที่และฤดูกาล ณ ที่นั้น ๆ ด้วย ส่วนทางด้านอุทกวิทยา ให้ความหมายว่า ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่ระดับน้ำผิวดินและใต้ดินลดลงหรือน้ำในแม่น้ำลำคลองลดลง และทางด้านการเกษตร ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะการขาดแคลนน้ำของพืช เป็นต้น

3. ขั้นตอนการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากภัยแล้ง

การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาภัยแล้งนั้น เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ 2 ประการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550 : 103-111)

- 1) เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยร่วมปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนการเกิดภัยแล้ง

เป็นการดำเนินการเพื่อจัดเตรียมและลดผลกระทบหรือแก้ไขปัญหาล่วงหน้า ก่อนที่ภัยแล้งจะเกิดขึ้น

1) การเตรียมการของผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย

- 1.1 ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องติดตามข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 ประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยแล้งซ้ำซาก ต้องซ่อมแซมภาชนะรองรับน้ำ จัดเตรียมภาชนะกักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค โดยพิจารณาว่ามีความต้องการใช้น้ำเท่าใด โค กระบือ สัตว์เลี้ยง จำนวนเท่าใด
- 1.3 ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องจัดเตรียมการเพาะปลูกพืชที่ต้องใช้น้ำน้อยหรือ ปลูกพืชที่มีอายุสั้น

2) การเตรียมการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่เก็บกักน้ำในพื้นที่เพื่อเตรียมการรับสถานการณ์ภัยแล้งดังนี้

- 2.1 สำรวจอ่างเก็บน้ำ เขื่อน สระน้ำ ฝาย เพื่อการเตรียมแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง ตามความเหมาะสมของจำนวนประชาชนที่ต้องการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค
- 2.2 สำรวจจำนวนประชากรและพื้นที่ที่อาจประสบภัยแล้งในเขตท้องที่นั้น ๆ เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
- 2.3 จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งขึ้น ณ กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ทุกท้องที่ เพื่อรับรายงานสถานการณ์ และเตรียมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง
- 2.4 จัดเตรียมอุปกรณ์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง ประสานขอทราบข้อมูลแหล่งน้ำจากพื้นที่ใกล้เคียง

ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัยแล้ง

- 1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำเงินสำรองจ่าย ซึ่งได้ตั้งงบประมาณไว้แล้ว ไปใช้จ่ายเป็นอันดับแรก หากเงินสำรองจ่ายมีไม่เพียงพอ ให้โอนงบประมาณรายการที่เหลือจ่ายหรือไม่มีความจำเป็นต้องจ่ายไป โดยการขออนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีงบประมาณ หรืออาจนำเงินสะสมมา

ดำเนินการกรณีฉุกเฉินที่เกิดภัยแล้งขึ้น ซึ่งเป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน เบิกจ่ายเงิน

- 2) กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ที่เกิดภัยแล้ง จัดเจ้าหน้าที่ออกสำรวจสถานการณ์การเกิดภัยแล้ง โดยการจัดทำข้อมูลความเสียหาย จำนวนประชาชนพืชผลทางการเกษตร และรายงานสถานการณ์ให้อำเภอ/จังหวัดทราบ
- 3) ให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตท้องที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้แก่ แจกจ่ายน้ำ การช่วยเหลือด้านการเกษตร การสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ตามระเบียบในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
- 4) กรณีเกินขีดความสามารถในการช่วยเหลือ ให้รายงานขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไป
- 5) ประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและระมัดระวังรักษาสุขภาพอนามัย เพื่อป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ อันเนื่องมาจากภัยแล้ง

ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัยแล้ง

เป็นการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งให้กลับคืนสู่สภาพเดิมในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ โดยให้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนท้องที่ดำเนินการดังนี้

- 1) สำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่าง ๆ ของผู้ประสบภัยแล้ง โดยจัดทำบัญชีไว้และให้ความช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วยตามความเหมาะสม
- 2) ให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้งด้านเกษตรกรรม ปศุสัตว์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546

2.2 บทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบล

รัฐมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยดำเนินการเพื่อเตรียมการป้องกันภัย ศึกษาทำความเข้าใจ วางแผน สำรวจ เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ฝึกอบรมบุคลากร จัดวางระบบประสานงาน ตลอดจนการอพยพประชาชน กำหนดพื้นที่อยู่อาศัย หรือห้ามมิให้เข้าไปอยู่ในเขตอันตรายหรือเขตปฏิบัติการป้องกันภัย รักษาพยาบาลและจัดให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัยด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 (และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) ในการพัฒนาตำบลทั้งใน

ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กิจกรรมสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดทำเกี่ยวกับสาธารณภัยสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

- 1) กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 67) (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2) กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 68) (1) ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร

อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวข้างต้น ไม่ตัดอำนาจของกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือหน่วยงานของรัฐในการเข้าไปดำเนินการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในตำบล แต่จะต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ทราบล่วงหน้า และนำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาดำเนินงานด้วย

นอกจากอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. สถาปนาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมในการป้องกันสาธารณภัยเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ และประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานความร่วมมือภาคเอกชนในการดำเนินงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 โดยการจัดให้มีกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกแห่งและให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยปฏิบัติงานภายใต้กองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนอำเภอ

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ และเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ แต่ก็ต้องอาศัยความร่วมมือกันสร้างเสริมให้เกิดพลังและความเข้มแข็งในการปฏิบัติร่วมกันของทุกฝ่าย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน

องค์กรทุกประเภทย่อมมีภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บังเกิดผล การที่องค์กรจะปฏิบัติบรรดาภารกิจหลักให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นั้น องค์กรจะต้องมีบุคลากรที่มีศักยภาพที่สอดคล้องกับงาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานทุกประเภท และบุคลากรก็เป็น 1 ใน 4 ของทรัพยากรการบริหารที่เรียกย่อ ๆ ว่า “4 M's” ซึ่งได้แก่ บุคลากร

(man) เงิน (money) วัสดุอุปกรณ์ (materials) และการจัดการ (management) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ล้วนมีผลโดยตรงต่อการสนับสนุนการปฏิบัติงานภายในองค์กร ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. บุคลากร (man)

นับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่า และมีความสำคัญมากในองค์กร ดังนั้นการศึกษาเรื่องคนในองค์กรจึงต้องศึกษาพฤติกรรมของคนทั้งบุคคล และกลุ่มบุคคล ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานทางด้านจิตวิทยาสังคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ยังต้องศึกษาในแง่ของปริมาณงาน และคุณภาพของงาน กล่าวคือ ควรมีจำนวนบุคลากรที่พอเพียงกับปริมาณของงานและบุคลากรนั้น ควรมีศักยภาพในการทำงาน มีความรู้ความสามารถในงานที่ทำ รวมทั้งควรมีความตั้งใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีขวัญ และกำลังใจพอเพียงที่จะต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดรวมทั้งปัญหาที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการมุ่งปลูกฝังแนวความคิด และจิตสำนึกให้มองมนุษย์อย่างมีค่าที่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์อย่างมหาศาลต่อองค์กร จึงจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกไร้พรมแดนยุคปัจจุบัน

ศักดิ์ชัย มูลชอบ (2545, หน้า 42) ได้กล่าวถึงบุคลากรและความสำเร็จของการบริหารว่าขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ด้านคือ

1. จำนวนหรือความเพียงพอของบุคลากร
2. คุณภาพของบุคลากร
3. ระดับการนำบุคลากรไปใช้ประโยชน์

จำนวนหรือความเพียงพอของบุคลากร องค์กรมีความพร้อมเพียงใดในด้านการสนับสนุนด้านจำนวนคน ต้องการบุคลากรจำนวนเท่าใด ต้องการบุคลากรประเภทใด และต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติอย่างไรในแง่คุณภาพ บุคลากรเหล่านั้นมีความยินดีหรือเต็มใจที่จะมาร่วมงานหรือไม่ หากไม่มีบุคลากรที่ต้องการเหล่านั้นอยู่จะสามารถหาบุคลากรมาได้จากแหล่งใด

ในลักษณะที่ต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพจริง ๆ การสรรหาในวงกว้างจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการบุคลากรได้กระจายไปในวงกว้างเพื่อที่จะได้ คนดีมีฝีมือมารับการคัดเลือกให้ได้มากที่สุด เมื่อสรรหาได้คนดีมีฝีมือมาสมัครแล้ว การคัดเลือก ก็ควรเป็นไปอย่างเป็นธรรม เอาผู้ที่เหมาะสมเข้ามาทำงานให้ได้มากที่สุด เมื่อได้บุคลากรเข้ามาทำงานในองค์กรแล้วก็ต้องหาทางนำบุคลากรไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ในกระบวนการดังกล่าวอาจจะต้องทำการปฐมนิเทศเพื่อให้ผู้เป็นสมาชิกขององค์กรเห็นภาพรวมของหน่วยงาน ได้รับทราบภาพรวมเกี่ยวกับ

การแบ่งหน้าที่การทำงาน และระบบงานย่อยต่าง ๆ นอกจากนี้การฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาสมาชิกในองค์กรอีกด้วย

นุรักษ์ คุณชล และคณะ (2543, หน้า 188) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญที่สามารถเอื้ออำนวยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ซึ่งก็คือความเจริญเติบโตขององค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพราะงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่มุ่งเลือกสรรคนดีมีความรู้ ความสามารถ เข้ามาทำงาน และเมื่อคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้ว งานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ก็ยังไม่ได้สิ้นสุดเพียงเท่านี้ แต่ยังดำเนินการอยู่ในองค์กรอย่างเป็นระบบด้วยการประสานงานกับฝ่ายหรือแผนกต่าง ๆ ในองค์กรทำการฝึกอบรม พัฒนาปรับปรุงให้พนักงานเหล่านี้มีความรู้ความสามารถทันสมัยต่อสภาพสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เช่น ปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอื่น ๆ ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานสำนักงาน มีการใช้หุ่นยนต์และเครื่องจักรต่าง ๆ แทนแรงงานคน งานการบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงยังคงมีความสำคัญที่ต้องแสวงหาวิธีการอบรมพนักงานให้มีความรู้ความสามารถในบทบาทใหม่ของตน นอกจากนั้นการบริหารทรัพยากรมนุษย์ยังได้มีการตระหนักถึงสภาพทางร่างกาย และจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน ด้วยการคำนึงถึงความปลอดภัย ความเหนื่อยล้ามีการพิจารณาเรื่องเงินทดแทนต่าง ๆ ทั้งขณะที่กำลังปฏิบัติงาน และเมื่อพ้นจากการทำงานไปแล้วซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมากอันเป็นการเพิ่มพูนความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ซึ่งผลสุดท้ายที่เกิดขึ้นคือการเพิ่มผลผลิตให้แก่องค์กรนั้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้ก่อให้เกิดความสำคัญต่อไปนี้

- 1) ช่วยพัฒนาให้องค์กรเจริญเติบโต เพราะการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นสื่อกลางในการประสานงานกับแผนกต่าง ๆ เพื่อแสวงหาวิธีการให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานในองค์กร เมื่อองค์กรได้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวยอมทำให้องค์กรเจริญเติบโต และพัฒนายิ่งขึ้น
- 2) ช่วยให้ผู้คนที่ปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแล้ว ย่อมไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและผู้ปฏิบัติงานทำให้สภาพสังคมโดยรวมมีความสุขความเข้าใจที่ดีต่อกัน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 278 – 279) กล่าวถึงความเป็นผู้นำ และการบริหารจัดการว่าบางครั้งอาจไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วยกัน ผู้นำที่มีประสิทธิภาพในองค์กรควรจะสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ (vision) ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องการจะเป็นในอนาคต โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ระยะยาวของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในองค์กรมีการพัฒนากลยุทธ์เพื่อมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ให้การสนับสนุน

พนักงานที่ทำประโยชน์ให้แก่องค์กร และจงใจให้พนักงานปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น โดยใช้กระบวนการด้านการบริหารจัดการ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การจูงใจ การควบคุมผ่านการใช้อำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งในการปฏิบัติผู้นำและฝ่ายบริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องการใช้ประโยชน์สูงสุดที่คล้ายคลึงกัน

ผู้นำ (leader) เป็นบุคคลซึ่งมีผู้ตามและมีอิทธิพลที่จะทำให้ผู้ตามช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์ และบรรลุวัตถุประสงค์นั้น หรือเป็นบุคคลที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ และบรรลุผลสำเร็จ โดยใช้อิทธิพลจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตามผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจ กำหนดปัญหา วางแผน และรับผิดชอบต่อความอยู่รอดหรือการพัฒนาองค์กร นอกจากนั้นแล้วผู้นำยังมีส่วนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ขององค์กรและพนักงาน รวมทั้งสามารถใช้อำนาจหรืออิทธิพลต่าง ๆ ทั้งทางตรง และทางอ้อม เพื่อนำกลุ่ม ประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง การเป็นผู้นำนั้นเป็นเรื่องง่าย แต่การเป็นผู้นำที่ดีนั้นเป็นเรื่องยาก ในเรื่องนี้ นูร์กษ์ คุณชล และคณะ (2543, หน้า 36 – 37) กล่าวถึงภาวะผู้นำในองค์กรว่า

ภาวะผู้นำ (leadership) หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่โดดเด่น สามารถที่จะนำหรือควบคุมบุคคลอื่นได้ เช่น ดูจากบุคลิกภาพ การพูด การตัดสินใจในการแก้ปัญหา การสื่อความหมายที่ชัดเจนสามารถที่จะโน้มน้าวใจบุคคลอื่นให้กระทำตามได้

ภาวะผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจหน้าที่ ในการสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติการ และอำนวยความสะดวกโดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกัน และกัน ในอันที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2. เงิน (money)

นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรเพื่อเอื้ออำนวยให้กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินต่อไปได้โดยไม่ติดขัด ควรมีงบประมาณที่เพียงพอกับปริมาณงานที่ทำเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 264) กล่าวถึงการบริหารจัดการค่าตอบแทนว่า หมายถึง รางวัลภายนอกทั้งหมดซึ่งพนักงานได้รับในการแลกเปลี่ยนกับงาน ประกอบด้วยค่าจ้าง เงินเดือน โบนัส สิ่งจูงใจและผลประโยชน์อื่น และการให้ผลประโยชน์ตอบแทนด้านอื่น เช่น สวัสดิการเรื่องการประกันภัย การลาหยุด การพักร้อน การลากิจ และรายได้พิเศษ เพื่อให้รางวัลแก่พนักงาน ผลประโยชน์เป็นส่วนหนึ่งของการจ่ายค่าตอบแทนที่นอกเหนือจากค่าจ้างแรงงาน ซึ่งรวมถึงการประกันคุณภาพในบางองค์กรมีการจ่ายส่วนของผลประโยชน์มากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือน ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนขององค์กร

นุรักษ์ คุณชลและคณะ (2543, หน้า 198–199) กล่าวถึงค่าตอบแทน (compensation) ไว้ว่า ค่าตอบแทนเป็นผลที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกาย และจิตใจ โดยค่าตอบแทนจะเป็นรางวัลทางสังคมที่ทำให้มนุษย์ภาคภูมิใจ และยอมรับว่าตนเป็นคนมีคุณค่าคนหนึ่งในสังคมที่สามารถทำสิ่งใด ๆ ให้ผู้อื่นยอมรับการกระทำจนกระทั่งมีการให้ค่าตอบแทนเป็นสิ่งตอบแทนการกระทำนั้น ๆ ซึ่งค่าตอบแทน เป็นสิ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการทำงาน ทำให้ผลงานที่บุคคลกระทำนั้นมีคุณภาพหรือด้อยลงก็เป็นไปได้ ฉะนั้นผู้บริหารหน่วยงานจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงผลกระทบโดยตรงของค่าตอบแทนกับงานนั้น ๆ ซึ่งค่าตอบแทนที่เหมาะสมจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงานผลงานออกมามีคุณภาพ

3. วัสดุอุปกรณ์ (materials)

คือ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีความพอเพียง และทันสมัยควรมีความเหมาะสมกับงานที่ทำ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่ากับการจัดซื้อและจัดหามาใช้กับการปฏิบัติงานนั้น ๆ

ในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์วัสดุอุปกรณ์ก็มีความสำคัญเพราะถ้ามีความพร้อมในด้านอื่น ๆ แล้วแต่ขาดความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์การทำงานก็จะขาดประสิทธิภาพเพราะอาจจะทำให้งานล่าช้า สิ้นเปลืองงบประมาณ และอาจพลาดโอกาสทางธุรกิจที่สำคัญไป ในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์นั้นในที่นี่มองในแง่ของ เครื่องมือในการทำงานซึ่งได้แก่ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องแฟกซ์ เครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าปัจจุบันโลกแข่งขันกันที่ความเร็วใครเร็วกว่าคนนั้นได้เปรียบ และความเร็วนี้ก็ขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใหม่ และทันสมัยนั่นเอง

ศักดิ์ชัย มูลชอบ (2545, หน้า 44) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนวิทยาการหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินภารกิจ สมรรถนะขององค์กรที่รับผิดชอบในการนำภารกิจไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้น ถ้าองค์กรนั้นได้รับการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอ และทันต่อเวลา ในบางกรณีหากการดำเนินโครงการนั้นมีลักษณะที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยขององค์กรที่รับผิดชอบจะต้องมีบุคลากรที่มีความชำนาญที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น

4. การบริหารจัดการ (management)

เป็นภารกิจของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาโดยตรงถือเป็นกลไกขับเคลื่อน และตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลตัดสินใจ และกำกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง 3 ประการ ให้สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ

ทรัพยากรในการบริหารทั้ง 4 ประการนี้มีความสำคัญต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมาก ไม่ว่าหน่วยงานใดที่จะประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี หากขาดเสียซึ่งการบริหาร 4 M's ที่ดีใน ข้อหนึ่ง ข้อใดก็จะทำให้งานนั้นเกิดอุปสรรค และข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อกัน และจะทำให้การทำงานนั้นไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น ๆ และการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานที่จะมีกระบวนการบริหารหรือการจัดการที่ดี

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, หน้า 18) ให้ความหมายของการบริหารจัดการว่า หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคล และทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบ และรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารจัดการเป็นกระบวนการของกิจกรรมที่ต่อเนื่อง และประสานงานกัน ซึ่งผู้บริหารต้องเข้ามาช่วยบริหารเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรประเด็นสำคัญของการบริหารจัดการมีดังนี้

1. การบริหารจัดการสามารถประยุกต์ใช้กับองค์กรใดองค์กรหนึ่งได้
2. เป้าหมายของผู้บริหารทุกคน คือการสร้างกำไร
3. การบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิต (productivity) โดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพ (efficiency) คือวิธีการใช้ทรัพยากรโดยประหยัดที่สุด และประสิทธิผล (effectiveness) คือ บรรลุเป้าหมายคือประโยชน์สูงสุด
4. การบริหารจัดการที่สามารถนำมาใช้สำหรับผู้บริหารในทุกระดับชั้นขององค์กร กระบวนการบริหารจัดการ (management process) หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ การควบคุม การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร ทรัพยากรประกอบด้วยมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงินตลอดจนทรัพยากรข้อมูลขององค์กร

การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในโลกยุคโลกาภิวัตน์นี้เป็นการเปิดกว้างอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร คือถือว่าในการบริหารไม่จำเป็นจะต้องกำหนดตายตัวว่าจะใช้เทคนิคใด ใช้กระบวนการใด เพราะมันขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเป้าหมายของงานเป็นสำคัญ สถานภาพของผู้บริหารเองก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และโอกาสเช่นกัน

ผู้บริหารเองจะต้องมีความรู้จริงในทุกระบวนการแต่การที่จะนำมาใช้นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมดังกล่าวแล้วนี้เป็นหลักการบริหารที่สำคัญในโลกสมัยนี้และเราควรปรับหรือสิ่งที่ไม่เหมาะสมออกไป

2.4 สภาพทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลุ่มและที่ดอน สูงจากระดับน้ำทะเล 189 เมตร สภาพส่วนใหญ่เป็นที่ราบ สภาพดินทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย เก็บความชุ่มชื้นได้น้อย ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำและเค็ม ทำให้ไม่สามารถใช้ดินได้ประโยชน์สูงสุด ทิศใต้ ติดตำบลหนองสรวง อำเภอกาญจนดิษฐ์ ทิศเหนือติดตำบลปลักเกตุ ทิศตะวันออกติดตำบลค้ำพลู ทิศตะวันตกติดตำบลด่านใน อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งหมด 25,468 ไร่ คิดเป็น 38.387 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอโนนไทย 19 กิโลเมตร ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านดอนคำแย บ้านนุ บ้านวัง บ้านหนองกลางดอน บ้านหนองน้ำใส บ้านโคกสะอาด บ้านถนนวาริ บ้านวังใหม่ บ้านดอนมะยม และบ้านดอนใหม่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลบ้านวัง ใช้ประโยชน์ด้านการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม จะประสบปัญหาฝนแล้ง ทำให้ผลผลิตตกต่ำ อาชีพส่วนใหญ่ได้แก่ ทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์อาชีพรอง ได้แก่ รับจ้างทำงานโรงงาน ตำบลบ้านวังมีประชากรทั้งสิ้น 4,738 คน 1,125 ครอบครัว แยกเป็นชาย 2,312 คน หญิง 2,426 คน มีความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 126 คน/ตารางกิโลเมตร มีผู้สูงอายุ 629 คน และผู้พิการ 86 คน

การบริการด้านการศึกษาตำบลบ้านวังมีสถานศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านวัง (สาขอนุบาล) โรงเรียนบึงสะอาดวัฒนา โรงเรียนบ้านหนองกลางดอน และโรงเรียนดอนน้ำใสวิทยา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านวัง และมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 10 แห่ง ด้านสาธารณสุขมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ 100 เปอร์เซ็นต์ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีจุดบริการประชาชน 1 แห่ง ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีรถบรรทุกน้ำจำนวน 1 คัน และมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจำนวน 2 คน และมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 135 คน ด้านศาสนา มีวัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง ได้แก่ วัดบึงสง่า วัดโพธิ์เตี้ย วัดดอนคำแย วัดถนนวาริ วัดหนองกลางดอน วัดบึงตะแบก วัดป่าบุญพุทธาธรรมและสำนักสงฆ์บ้านโคกสะอาด และด้านการคมนาคมตำบลบ้านวังสะดวกไปมาได้ทุกหมู่บ้าน โดยมีถนนลาดยางสาย โนนไทย - หนองสรวง ตัดผ่านที่ตั้งของตำบล มีหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงถนนสายนี้ จำนวน 3 หมู่บ้าน อีก 7 หมู่บ้านอยู่ห่างจากถนนลาดยางประมาณ 6 - 10 กิโลเมตร ในฤดูฝนเส้นทางไปมาไม่สะดวกเพราะส่วนใหญ่เป็นถนนดิน มี

โทรศัพท์สาธารณะ 10 เครื่อง หมู่บ้านมีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ครบ 10 หมู่บ้าน มีลำน้ำ, ลำห้วย ไหลผ่าน จำนวน 2 สาย ได้แก่ ห้วยลำเชียงไกร และห้วยลำค้ำพลู และมีบึง, หนอง จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ บึงสง่า หนองท้อ หนองระมั่ง บึงหนองน้ำใส หนองกระสัง และหนองสรวง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พล.ต. สุรพล อุดมชัยรัตน์ (2548) ได้ทำการศึกษา บทบาทศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหมในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2548 - 2557) พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบรรเทาสาธารณภัยระดับนโยบาย ทั้งจากส่วนราชการทหาร และส่วนราชการพลเรือน มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม มีบทบาทในการบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะบทบาทในด้านการสนับสนุนงบประมาณของกระทรวงกลาโหมสมควรให้ความสำคัญต่อบทบาทในการจัดการสาธารณภัย ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งของทหารด้วยการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเตรียมการและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในด้านกำลังพลและเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่าง ๆ

พล.ต. ขงยุทธ เมฆรัตน์ (2545) ได้ทำการศึกษา บทบาทหน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับการบรรเทาสาธารณภัย พบว่า กำลังพลต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และพอเพียงในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ต้องมีการวางแผนในการป้องกัน และกำหนดบทบาทให้ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ในการแจ้งเตือนภัยจะต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและชัดเจน ควรมีการจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และยานพาหนะให้พอเพียง ตลอดจนมีการประเมินผลการปฏิบัติ

ธีระ สันติเมธี (2547) ได้ทำการศึกษา แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด พบว่า ผลการศึกษาภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรมากที่สุด โดยเฉพาะบุคลากรขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผลการศึกษาภาพรวมของแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการพัฒนาระบบการทำงานมากที่สุดในประเด็นว่า ควรกำหนดสถานภาพของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับจังหวัด ตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงาน โครงการ ในลักษณะ ยุทธศาสตร์ การทำงานแบบบูรณาการของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ควรพัฒนาระบบการสงเคราะห์

ผู้ประสบภัย โดยเฉพาะการพิจารณาจ่ายเงินทดรองราชการช่วยผู้ประสบภัยให้รวดเร็วทันที่ที่ประสบภัยพิบัติ

ชัยศรี มีพัฒน์ (2550) ได้ทำการศึกษา การกำหนดงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลไม้เรียง พบว่า หากศูนย์ อปพร. ที่ให้ความช่วยเหลือประสงค์จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายก็ให้เทศบาลตำบลไม้เรียง โดยสำนักงานปลัดเทศบาลพิจารณาให้การสนับสนุน คือ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น สำหรับเครื่องจักรกลและยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงาน และในด้านความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้ครบถ้วนทุกหน้าที่ ชักซ้อมฝึกซ้อมอบรมและกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จัดตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพิเศษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผน การจัดทำแผนการปฏิบัติและมีการชักซ้อมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติได้ทันทีเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น กำหนดแนวทางและดำเนินการใช้การส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรศัพท์ รวมถึงระบบการกระจายข่าวท้องถิ่น จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชน มีการทุนและวิธีการในการอบรมประชาชนให้รู้จักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้รู้จักระบบการเตือนภัยต่าง ๆ การปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ จากการฝึกอบรมประชาชนดังกล่าว ทำให้ได้แนวทางเกี่ยวกับจัดหาอุปกรณ์และการเตรียมจัดหาอุปกรณ์เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สมบูรณ์ขึ้น

พ.ท. ชันดิรัชย์ ดันติเฉลิม (2548) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยของข้าราชการสำนักโยธาธิการกลาโหม พบว่า ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านขั้นตอนและการปฏิบัติ ด้านบทบาทในการปฏิบัติงานของหน่วย ด้านระเบียบปฏิบัติ ด้านการจัดองค์กร และด้านยุทธโศปกรณ์ และงบประมาณ มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยของข้าราชการสำนักโยธาธิการกลาโหม ในระดับต่ำ บุคลากรที่มี เพศ ระดับชั้นยศ อายุราชการ และประสบการณ์ในการบรรเทาสาธารณภัย แตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ฉลองภพ สุสังกรณ์ และปรัชญา เวสารัชช์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการวิจัยการปรับภาคราชการเข้าสู่โลกาภิวัตน์ โดยมีวัตถุประสงค์และสมมุติฐานหรือโจทย์ในการศึกษาปัญหาอุปสรรค

และเสนอแนะแนวทาง และวิธีการปรับภาคราชการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว กำหนดกลยุทธ์ในการปฏิรูประบบราชการและเสนอแผนการปรับปรุงราชการในระยะสั้น มีขอบเขตในการวิเคราะห์ระบบราชการในภาพรวม เน้นการปรับปรุงการบริหารราชการส่วนกลาง วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเอกสาร การวิจัยภาคสนาม และระดมสมอง ผลการศึกษาพบว่า ระบบราชการไทยที่เป็นอยู่ยังเป็นระบบเดิมซึ่งเน้นขั้นตอน กระบวนการ กฎระเบียบ และปัจจัยนำเข้าอย่างมาก แต่ให้ความสนใจผลที่เกิดขึ้นและผลต่อเนื่องน้อยมาก รวมทั้งไม่คำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการดำเนินการอย่างจริงจัง

บุญเอื้อ บัวสรวง (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคนผู้รับบริการต่อการให้บริการทางกฎหมายของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อทราบถึงทัศนคติของผู้รับบริการต่อการขอรับบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ความเหมาะสมของภารกิจในปัจจุบัน และขยายขอบข่ายงานในด้านการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ วิธีการศึกษาใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการมีทัศนคติไปในทางที่ดีต่อการให้บริการทางกฎหมายของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการ

พงษ์พิตร ตรงดี (2543) ได้ศึกษาเรื่อง โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัยในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจำนวนและบทบาทผลประกอบการ ภาวะการแข่งขัน และการปรับตัวหาข้อสรุปและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัยในจังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสาขาของบริษัทประกันภัยในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 33 สาขา ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2541 มีบริษัทประกันวินาศภัย 5 บริษัทใหญ่ ที่มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันมากกว่าร้อยละ 50 ของตลาดธุรกิจนี้ มีเบี้ยประกันภัยเป็นจำนวนเงินรวม 1,577.25 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นกรมธรรม์ประกันภัยรถและอัคคีภัย 848.12 ล้านบาท และ 579.89 ล้านบาท (หรือร้อยละ 53.77 และ 36.77) ตามลำดับมีการจ่ายสินไหมทดแทนในกรมธรรม์ประกันภัยรถมากที่สุดเป็นเงินจำนวน 411.84 ล้านบาท(หรือร้อยละ 91.32)

อุทัย ลือชัย (2543) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคนของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ต้องงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อทราบถึงทัศนคติในภาพรวมของประชาชนที่มีต่อการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยจะทำการศึกษาว่า อาชีพ ระดับการศึกษา แตกต่างออกไป จะมีผลต่อทัศนคติของ

ประชาชนที่มีต่อการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) ซึ่งจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในกลุ่มอาชีพที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในระดับที่แตกต่างกัน และระดับการศึกษาของประชาชนที่แตกต่างกันออกไปมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติที่มีต่อการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับที่สูงกว่า จะมีทัศนคติในเชิงลบต่อการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมากกว่ากลุ่มผู้มีการศึกษาในระดับต่ำลงมา

ทัตยา เพ็ชรภู (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของชุมชนแออัดในเขตเมืองเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ เพื่อศึกษาพัฒนาการของทำเลที่ตั้งและการกระจายตัวของชุมชนแออัดในเขตเมืองเชียงใหม่ ศึกษาความสัมพันธ์ของทำเลที่ตั้งชุมชนแออัดกับการใช้ที่ดินเขตเมืองเชียงใหม่ ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัดในเขตเมืองเชียงใหม่ และเพื่อประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ในการศึกษาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการรองรับชุมชนแออัดที่ต้องรื้อย้าย วิธีการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสำรวจพื้นที่ชุมชนแออัดและจัดกลุ่มชุมชนตามลักษณะต่าง ๆ ของชุมชน อันได้แก่ อายุชุมชน ทำเลที่ตั้งของชุมชน การครอบครองที่ดิน ขนาดของชุมชน และการรับรองของเทศบาล ผลจากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งและการกระจายตัวของชุมชนแออัดแบ่งได้เป็น 3 ช่วงตามการพัฒนาของเมืองโดยช่วงก่อนปี พ.ศ. 2504 ชุมชนแออัดปรากฏอยู่ในเขตเทศบาลโดยเฉพาะรายรอบวัด และกระจายอยู่ภายในเขตกำแพงเมือง และช่วงที่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509)จนถึงปี พ.ศ. 2525 ก่อนการขยายขอบเขตเทศบาลนั้น ชุมชนแออัดปรากฏและขยายตัวอยู่ในเขตเทศบาล ช่วงที่สามคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 – พ.ศ. 2543 ที่เทศบาลขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมบริเวณชานเมือง โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกของแม่น้ำปิงและทางทิศเหนือของกำแพงเมืองตามแนวคลองต่าง ๆ ทำให้จำนวนชุมชนแออัดมีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบนพื้นที่ของรัฐในเขตชั้นนอกของเทศบาล

นาถญา ศิริสาธน์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบและวิธีการบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงระบบและวิธีการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย การแสดงรายการในงบการเงิน รูปแบบของรายงาน การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการจัดทำบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ใช้วิธีการศึกษาจากหนังสือเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งขอคำแนะนำปรึกษาจากนักวิชาการที่รับผิดชอบในเรื่องของการบัญชีเงินกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของกรมการประกันภัยมีการแบ่งส่วนงานและความรับผิดชอบของพนักงาน แต่ในทางปฏิบัติโดยเฉพาะในส่วนของการงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดทุกจังหวัด ไม่สามารถแบ่งส่วนงานได้ตามผังการ

ดำเนินงาน เนื่องจากมีบุคลากรน้อย ทำให้ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ได้ตามความรับผิดชอบ และผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ไม่ตรงกับสายงานที่ได้รับมอบหมาย

พิชิต ตันติศักดิ์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ ต้องการศึกษาดังมูลเหตุจูงใจในการเข้าไปเป็น อปพร. ของประชาชน ต้องการศึกษาดังบทบาทของ อปพร. ที่มีต่อสังคม ต้องการศึกษาดังบทบาทของ อปพร. ที่มีต่อการเมืองท้องถิ่น วิธีการศึกษาใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามอย่างมีโครงสร้าง จากสมาชิกอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 200 ราย ผลการศึกษาปรากฏว่ามูลเหตุจูงใจในการเข้ามาเป็น อปพร.ของประชาชน ได้แก่ ความต้องการเสียสละต่อสังคมมากกว่าผลประโยชน์ การมีสิทธิ์แต่งเครื่องแบบและประดับเครื่องหมาย อปพร. การมีสิทธิ์ใช้อาวุธปืนของทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และการมีสิทธิ์พกพาและใช้วิทยุสื่อสารในข่ายของ อปพร.

สุโข เสมมหาศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การกระจายตัวทางพื้นที่ของอัคคีภัยและพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาปรากฏการณ์เชิงพื้นที่ และรูปแบบการกระจายตัวทางพื้นที่ของการเกิดอัคคีภัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อศึกษาปัจจัยความอ่อนแอทางพื้นที่ของเมืองที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอัคคีภัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และเพื่อประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการจัดการพื้นที่เสี่ยงอย่างเหมาะสมวิธีการศึกษาใช้การวิจัยเอกสารที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลสถิติการเกิดอัคคีภัยระหว่างปี พ.ศ. 2537–2544 โดยทำการศึกษาเฉพาะอัคคีภัยที่เกิดกับอาคารสถานประกอบการและที่อยู่อาศัย รวมไปถึงทรัพย์สินภายในอาคารของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นหลัก ส่วนการวิจัยภาคสนามเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อลงตำแหน่งอาคารต่าง ๆ ที่เคยเกิดอัคคีภัย และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2537 จนถึงปี พ.ศ.2544 มีจำนวนอัคคีภัยเกิดขึ้นกับอาคารสถานประกอบการและทรัพย์สินภายในอาคารรวมทั้งสิ้น 382 ครั้ง สาเหตุของการเกิดอัคคีภัยพบว่าส่วนใหญ่เกิดจากความประมาทในการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด นอกจากนั้นอัคคีภัยมักเกิดขึ้นในช่วงเวลาค่ำเป็นส่วนใหญ่

ประสิทธิ์ ไชยเวช (2550) ได้ทำการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรการด้านการช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) การช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาด้านความรวดเร็วทันเวลา ความเพียงพอ และความต่อเนื่องในระดับมาก 2) ผู้ประสบภัยมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยของสำนักงาน

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงใหม่ต่ำกว่าระดับปานกลาง หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย และ 3) ขั้นตอน ระเบียบ และกฎหมายเป็นปัญหาระดับมากแต่ระเบียบกระทรวงการคลังเป็นปัญหาระดับปานกลาง

ธีระ สันติเมธี (2547) ศึกษาเรื่อง แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาภาพรวมของปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านโดยมีปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรมากที่สุด โดยเฉพาะบุคลากรขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผลการศึกษาภาพรวมของแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการพัฒนาระบบการทำงานมากที่สุดในประเด็นว่า ควรกำหนดสถานภาพของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาคเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับจังหวัด ตั้งแต่ระดับนโยบาย แผนงาน โครงการ ในลักษณะยุทธศาสตร์ การทำงานแบบบูรณาการของผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ควรพัฒนาระบบการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย โดยเฉพาะการพิจารณาจ่ายเงินทดรองราชการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้รวดเร็วทันที่ที่ประสบภัยพิบัติ

พงษ์เผ่า เกษทอง (2550) ได้ทำการศึกษา การกำหนดจุดที่ปลอดภัยในการหนีภัยและเส้นทางหนีภัยเพื่อนำเสนอในการทำ Workshop ซึ่งการจัดทำแผนซ้อมหนีภัยที่บริเวณหาดป่าตองพบว่าประสบความสำเร็จในระดับมาก คือ การจัดทำแผนซ้อมหนีภัยสินามิจะต้องให้สัมพันธ์กับการติดตั้งหอเตือนภัยที่หาดป่าตอง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนที่วางไว้ ในส่วนของการซ้อมแผนอพยพคนหนีไปในที่ที่ปลอดภัยนั้น นายสมิทธ ธรรมสโรช ได้ให้คำปรึกษาว่าจะต้องดำเนินการให้เสร็จภายในครึ่งชั่วโมง ซึ่งในส่วนของป่าตองนั้นได้มีการแบ่งโซนการอพยพหนีภัยไว้ทั้งหมด 7 โซนเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว

ชัยศรี มีพัฒน์ (2550) ได้ทำการศึกษา การกำหนดงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลไม้เรียง พบว่า หากศูนย์ อปพร. ที่ให้ความช่วยเหลือประสงคืจะขอรับการสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายก็ให้เทศบาลตำบลไม้เรียง โดยสำนักงานปลัดเทศบาลพิจารณาให้การสนับสนุน คือ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อเลื่อน สำหรับเครื่องจักรกลและยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงาน และในด้านความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และ

เครื่องมือเครื่องใช้ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้ครบถ้วนทุกหน้าที่ ชักซ้อมฝึกซ้อมอบรมและกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จัดตั้งผู้เชี่ยวชาญหรือเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพพิเศษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผน การจัดทำแผนการปฏิบัติและมีการชักซ้อมตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติได้ทันทีเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น กำหนดแนวทางและดำเนินการใช้การส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ รวมถึงระบบการกระจายข่าวท้องถิ่น จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และประชาชน มีการทุนและวิธีการในการอบรมประชาชนให้รู้จักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้รู้จัก ระบบการเตือนภัยต่าง ๆ การปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ จากการฝึกอบรมประชาชนดังกล่าว ทำให้ได้แนวทางเกี่ยวกับจัดหาอุปกรณ์และการเตรียมจัดหาอุปกรณ์เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สมบูรณ์ขึ้น

นางนุช โอปะ (2554) ได้ทำการศึกษา การจัดการสาธารณภัยอย่างมีส่วนร่วมเพื่อลดผลกระทบของน้ำท่วมและแผ่นดินถล่มในชุมชนแห่งหนึ่ง พบว่า ขั้นตอนที่ 1 ผลการสนทนากลุ่มพบว่า สาธารณภัยที่เกิดขึ้นภายใน 5 ปีที่ผ่านมา เรียงลำดับความรุนแรงมากไปน้อยได้แก่ น้ำท่วม แผ่นดินถล่ม น้ำท่วม วาตภัย ภัยแล้งและอุบัติเหตุการจราจร และผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ร่วมกันจัดทำแผนที่สาธารณภัยบนแผนที่เคอานดินในทุกหมู่บ้านของอำเภอลับแล และเลือกภาวะน้ำท่วม แผ่นดินถล่มไปจัดทำเป็นแผนป้องกันผลกระทบโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ขั้นตอนที่ 2 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้แผนปฏิบัติการจัดการภาวะน้ำท่วมแผ่นดินถล่มตามระยะการเกิดสาธารณภัย 3 โครงการ ได้แก่ โครงการเตรียมความพร้อมรับน้ำท่วมและแผ่นดินถล่ม โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมและแผ่นดินถล่ม และโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังเกิดน้ำท่วมและแผ่นดินถล่ม ขั้นตอนที่ 3 นำโครงการแรกไปดำเนินการในตำบลหนึ่งของอำเภอลับแล ผลการประเมิน พบว่า 1) ด้านบริบท : วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นความต้องการของชุมชน 2) ด้านปัจจัยนำเข้า : มีความพร้อมของทรัพยากรในการดำเนินงานได้แก่ (1) ด้านบุคลากร บุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วม(2) ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีรถฉุกเฉินที่สามารถบริการช่วยชีวิตในพื้นที่ และ (3) ด้านงบประมาณ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างเพียงพอ 3) ด้านกระบวนการ : การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด พบสิ่งที่เป็นการปฏิบัติที่ดีคือการประชาสัมพันธ์อย่างรวดเร็ว การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บอย่างรวดเร็วแต่พบปัญหาคือ วิทยุสื่อสารไม่พอเพียง การจำแนกผู้บาดเจ็บไม่ชัดเจน การส่งต่อเป็นไปล่าช้า และไม่มีการกั้นสถานที่สำหรับการปฐมพยาบาล 4) ด้านผลลัพธ์ : มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมซ้อมแผนจำนวน 152 คน ได้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนันผู้ใหญ่บ้าน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถานีอนามัย

ตลอดจนประชาชน ซึ่งทำให้เข้าใจถึงขั้นตอนการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่เกิดเหตุ และการอพยพตลอดจนอุปกรณ์ที่ควรจัดหาเพิ่มเติมสำหรับการซ้อมแผน

ทัศนัย พวงบุบผา (2553) ได้ทำการศึกษา ปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า (1) ปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้บริหารบางส่วนของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขาดภาวะผู้นำที่กล้าคิด กล้าริเริ่ม กล้าทำ และกล้าปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรมนุษย์ (2) แนวทางการเสริมสร้างที่สำคัญ คือ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรเห็นความสำคัญและกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนผู้บริหารทุกระดับให้มีภาวะผู้นำของการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรมนุษย์ และ (3) ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่สำคัญ คือ การที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงของกองปฏิบัติการดับเพลิง 1-4 ดังกล่าวทุกระดับมีความรู้ ความสามารถ และการศึกษาด้านทรัพยากรมนุษย์สูงรวมทั้งการที่กรุงเทพมหานครสนับสนุนงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์แก่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพิ่มมากขึ้น

ภาคย์ เทพวัลย์ (2549) ได้ทำการศึกษา สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการป้องกันอัคคีภัยของสถานประกอบการอุตสาหกรรม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของสถานประกอบการ จำนวน 387 คน โดยศึกษาด้านการขัดขวางป้องกัน (Prevention) ด้านการติดต่อสื่อสาร (Communications) ด้านการหลบหนี (Escape) ด้านการจำกัดวงพื้นที่ (Containment) ด้านการดับไฟ (Extinguishment) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพในการป้องกันอัคคีภัยที่ดี แต่มีบางส่วนที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง เช่น ระบบสัญญาณในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ การติดตั้งเก็บสายฉีดน้ำดับเพลิง และระบบน้ำสำรองไม่พร้อมใช้งาน ขาดการประสานงานในการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ สำหรับปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติพบว่า ผู้ปฏิบัติงานไม่รู้วิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ไม่รู้จักเส้นทางหนีไฟ ไม่มีความระมัดระวังในการใช้เชื้อเพลิง ขาดความพร้อมในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันอัคคีภัย

ศรินันต์ สุวรรณโมลี (2553) ได้ทำการศึกษา การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นฐานจากภาคประชาสังคม : กรณีศึกษาชุมชนบ้านน้ำเค็ม ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา พบว่า 1) ในการดำเนินงาน พบปัญหาด้านการมีส่วนร่วม ด้านงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ในการดำเนินงานและด้านการประสานงานระหว่างองค์กร 2) แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานคือ ภาคชุมชนควรมีการรวมกลุ่มและการจัดการองค์กรชุมชน (Organization Building) ซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยมีชุมชนเป็นฐาน ตั้งแต่ช่วงต้นของการฟื้นฟูชุมชน ส่วนภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ควรประสานการดำเนินงานร่วมกัน โดยด้านการมีส่วนร่วมนั้น องค์กรพัฒนาเอกชน

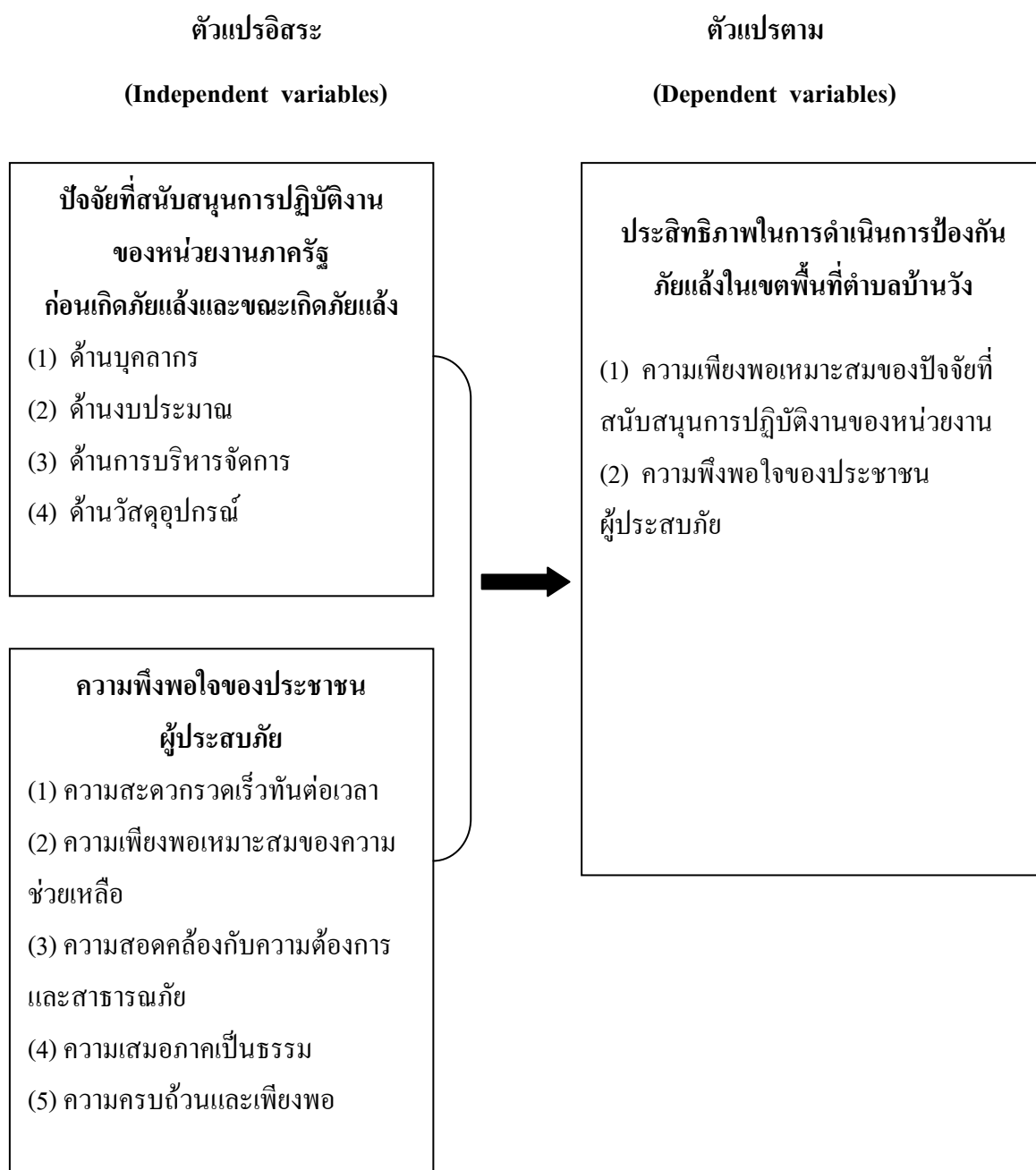
สามารถช่วยทำงานเชิงลึกวางรากฐานการจัดการตนเองให้กับชุมชนได้ ด้านงบประมาณและอุปกรณ์ ในช่วงต้นนั้นองค์กรพัฒนาเอกชนสามารถจัดหาให้กับชุมชนได้ค่อนข้างดีกว่าภาครัฐ ส่วนภาครัฐสนับสนุนการสานต่อการดำเนินงานให้กับในระยะยาวควบคู่ไปกับให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ในการดำเนินงานที่ถูกต้องแก่ชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลผาเลือด องค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 81.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พึงพอใจมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ สาธารณูปโภคและอื่น ๆ เป็นอันดับ 1 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุดในด้านความเพียงพอของสถานที่จอดรถ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างรอรับบริการ เช่น ที่นั่ง หนังสือพิมพ์ เป็นต้น , มีการประชาสัมพันธ์การจัดโครงการฯ ให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง , การดำเนินโครงการฯ สามารถตอบสนองความต้องการ อำนาจประโยชน์ประชาชนด้านการให้บริการน้ำ การป้องกันอัคคีภัย , ความสะอาดของอาคารสำนักงาน ห้องน้ำ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ด้านเจ้าหน้าที่ เป็นอันดับที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุดได้แก่ แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับหน้าที่ , ส่วนปฏิบัติงานได้ถูกต้อง , ปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว , มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติงานเป็นธรรม , พุดจาอ่อนหวานมีมารยาทดี มีระดับความพอใจมาก สำหรับด้านขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นอันดับที่ 3 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก ส่วนความสามารถปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ , มีขั้นตอนการให้บริการเสมอภาคและเท่าเทียมกัน , มีการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและมีขั้นตอนการให้บริการที่รวดเร็ว มีระดับความพอใจมาก

ผู้วิจัยจะนำวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้ มาใช้ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิด ซึ่งจะนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทำโครงการ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
- 3.2 ประชากรเป้าหมาย
- 3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.5 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง และประชาชนที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคและความพึงพอใจในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มีดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง จำนวน 48 คน จากตำแหน่งงาน ดังนี้ คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง จำนวน 4,738 คน จากจำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคอนคำแย บ้านนุ บ้านวัง บ้านหนองกลางคอน บ้านหนองน้ำใส บ้านโคกสะอาด บ้านถนนวาริ บ้านวังใหม่ บ้านดอนมะยม และบ้านดอนใหม่

3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ของ Taro Yamane (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข.251 : 145) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(E)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

E = 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

แทนค่าสูตรคำนวณได้ $n = 368.85$ หรือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาสามารถใช้อธิบายกลุ่มประชากรเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง และเพื่อเป็นการเพิ่มความเที่ยงตรงของข้อสรุปที่จะได้รับจากตัวอย่าง จึงจำ เป็นที่จะต้องมีการสุ่มตัวอย่างประชาชนอย่างเป็นสัดส่วน เพื่อจะได้เป็นการกระจายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วทุกหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลบ้านวัง และไม่ให้มีการกระจุกตัวอยู่ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมากเกินไป

3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชาชนอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้านไม่น้อยกว่า 369 คน

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากร (คน)	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ดอนคำแย	264	5.57	21
บุ	597	12.60	46
วัง	898	18.95	70
หนองกลางดอน	635	13.40	50
หนองน้ำใส	441	9.31	34
โคกสะอาด	297	6.27	23

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หมู่บ้าน	ประชากร (คน)	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ถนนวารี	602	12.71	47
วังใหม่	402	8.48	31
คอนมะยม	142	2.99	11
คอนใหม่	460	9.71	36

หลังจากทำการกำหนดขนาดตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านได้แล้ว ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะสุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละหมู่บ้านโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

3.5 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด โดยการศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ให้ค่านำหนักปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง จำแนกรายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ให้ค่านำหนักปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง จำแนกรายด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์

ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชน ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale ให้ค่าน้ำหนักปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง จำแนกรายด้านได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วทันต่อเวลา ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ความเสมอภาคเป็นธรรม และความครบถ้วนและเพียงพอ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้ง 2 ชุด ด้วยวิธีหาความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามฉบับร่างไปหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและโครงสร้าง โดยเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมถูกต้องด้านภาษา เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตรค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งแบบสอบถามชุดที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.972 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.975 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม โดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น แบบสอบถามชุดที่ 1 จำนวนไม่น้อยกว่า 48 คน และแบบสอบถามส่วนที่ 2 จำนวนไม่น้อยกว่า 369 คน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาแล้วนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนวิธีการดังนี้

ข้อมูลส่วนที่ 1 ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและเป็นรายข้อ
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและเป็นรายข้อ

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคือ คะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนนต่ำสุดคือ 1 ช่วงห่าง (พิสัย) ของคะแนนทั้งหมด $= 5 - 1 = 4$ มี 5 ระดับ ดังนั้น แต่ละระดับจะมีช่วงห่าง $= 4 / 5 = 0.8$ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความเพียงพอเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความเพียงพอเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความเพียงพอเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความเพียงพอเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความเพียงพอเหมาะสมน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จากคำถามปลายเปิดที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถามทั้งหมด โดยการจำแนกประเภทข้อความที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในประเภทเดียวกัน จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลจากประชาชนผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและเป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคือ คะแนนสูงสุดคือ 5 คะแนนต่ำสุดคือ 1 ช่วงห่าง (พิสัย) ของคะแนนทั้งหมด $= 5 - 1 = 4$ มี 5 ระดับ ดังนั้น แต่ละระดับจะมีช่วงห่าง $= 4 / 5 = 0.8$ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา จากคำถามปลายเปิดที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถามทั้งหมด โดยการจำแนกประเภทข้อความที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในประเภทเดียวกัน จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบของความเรียง

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิเคราะห์ผล

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามที่ได้รับนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.1.3 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.2 ผลการศึกษาข้อมูลจากประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง นำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

4.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง

4.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	32	66.67
หญิง	16	33.33
รวม	48	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	4	8.33
31 - 40 ปี	14	29.17
41 - 50 ปี	21	43.75
สูงกว่า 50 ปี	9	18.75
รวม	48	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	13	27.08
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	12.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า	7	14.58
อนุปริญญา / เทียบเท่า	5	10.42
ปริญญาตรี	11	22.92
สูงกว่าปริญญาตรี	6	12.50
รวม	48	100.00
4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	20	41.67
5 - 10 ปี	22	45.83
สูงกว่า 10 ปี	6	12.50
รวม	48	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

5. รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยต่อเดือน		
5,001 – 10,000 บาท	28	58.33
10,001 – 15,000 บาท	14	29.17
15,001 – 20,000 บาท	4	8.33
20,001 บาทขึ้นไป	2	4.17
รวม	48	100.00
6. ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ		
คณะผู้บริหาร	5	10.42
พนักงานส่วนตำบล	17	35.42
ลูกจ้างประจำ	3	6.25
พนักงานจ้าง	3	6.25
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	20	41.67
รวม	48	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาคือช่วงอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุ สูงกว่า 50 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.08 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 และน้อยที่สุดคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 รองลงมาคือต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนใหญ่มีรายได้จากอาชีพหลักต่อ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 29.17 และน้อยที่สุดคือ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ส่วนใหญ่มีตำแหน่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ พนักงานส่วนตำบล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.42 และน้อยที่สุดคือ ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

4.1.2 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบุคลากร	2.58	0.562	ปานกลาง	1
2. ด้านงบประมาณ	2.51	0.692	ปานกลาง	3
3. ด้านการบริหารจัดการ	2.53	0.630	ปานกลาง	2
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.50	0.692	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	2.53	0.574	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.2 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง พบว่าการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$) และด้านงบประมาณ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.50$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการทำงานด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยให้กับบุคลากร	2.48	0.618	น้อย	6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2. มีการจัดสรรทุนเพื่อให้บุคลากรไปดูงานและเรียนต่อทางด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2.56	0.649	ปานกลาง	4
3. เจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน	2.81	0.704	ปานกลาง	1
4. มีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อป.พร. ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2.60	0.818	ปานกลาง	3
5. มีการชักชวนการปฏิบัติการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับบุคลากร และฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น อปพร.,อาสาสมัครกู้ภัย	2.54	0.874	ปานกลาง	5
6. มีการจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย	2.62	0.890	ปานกลาง	2
7. มีการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2.42	0.739	น้อย	7
รวมเฉลี่ย	2.58	0.562	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.3 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการเตรียมป้องกันภัยแล้งในด้านบุคลากร พบว่าการเตรียมการป้องกันภัยแล้งด้านบุคลากร ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนอนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =

2.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81$) รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.62$) ส่วนมีการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.42$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง
ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. อบต. มีการจัดตั้งงบประมาณ (เงินสำรองจ่าย) ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่	2.62	0.914	ปานกลาง	1
2. มีการจัดสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2.56	0.823	ปานกลาง	2
3. มีการจัดเตรียมปัจจัยสี่เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย	2.52	0.825	ปานกลาง	4
4. มีการจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง	2.40	0.792	น้อย	7
5. มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบการพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยในระดับชุมชน เช่น หอเตือนภัย เลียงตามสาย หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ให้มีประสิทธิภาพ	2.50	0.899	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6. มีการใช้มาตรการด้านโครงสร้างในการวางแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการก่อสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ ที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม รวมถึงความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2.46	0.849	น้อย	6
7. มีการจัดตั้งงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของเครื่องมือและระบบสื่อสารของหน่วยงานให้มีสภาพใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถบูรณาการระบบสื่อสารให้มีเอกภาพ เชื่อมโยงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และส่งผ่านข้อมูลถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว	2.54	0.771	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	2.51	0.692	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.4 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการเตรียมป้องกันภัยแล้งในด้านงบประมาณ พบว่าการเตรียมการป้องกันภัยแล้งด้านงบประมาณ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวังอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต. มีการจัดตั้งงบประมาณ (เงินสำรองจ่าย) ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.62$) รองลงมาได้แก่ มีการจัดสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.56$) ส่วนมีการจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง
ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหาร
จัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการกำหนดขั้นตอน กิจกรรม และกรอบเวลา ที่เหมาะสมรวมถึงมีการระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	2.60	0.792	ปานกลาง	1
2. มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่านมา และประเมินความเสี่ยงภัยโดยการประเมินความล่อแหลมเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยและผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม	2.56	0.741	ปานกลาง	2
3. มีการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยรวมทั้งข้อมูลแหล่งน้ำ	2.52	0.825	ปานกลาง	4
4. มีการจัดทำแผนการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้งให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง	2.46	0.771	น้อย	6
5. มีการจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สมบูรณ์ทันสมัย สามารถเชื่อมต่อบบบข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับ	2.54	0.798	ปานกลาง	3
6. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัย	2.56	0.769	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
7. มีการให้คำแนะนำทางวิชาการและจัดทำสื่อ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเกิดภัยแล้งครั้งที่สำคัญ แจกจ่ายให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มี ความรู้ในการเตรียมการรับมือกับภัยแล้งใน อนาคต	2.48	0.875	น้อย	5
รวมเฉลี่ย	2.53	0.630	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.5 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการเตรียมป้องกันภัยแล้ง
 ในด้านการบริหารจัดการ พบว่าการเตรียมการป้องกันภัยแล้งด้านการบริหารจัดการ ในเขตพื้นที่
 ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับ
 ปานกลาง ($\bar{x} = 2.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสา
 ธารณภัยที่มีการกำหนดขั้นตอน กิจกรรม และกรอบเวลา ที่เหมาะสมรวมถึงมีการระบุผู้รับผิดชอบ
 อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$)
 รองลงมาได้แก่ มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่านมาและประเมินความเสี่ยงภัยโดยการ
 ประเมินความถี่และความถี่เพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยและผลกระทบที่อาจเป็น
 อันตรายต่อประชาชน ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น
 เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิด
 สาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.56$) ส่วนมีการจัดทำแผนการ
 ส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง
 เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับ
 น้อย ($\bar{x} = 2.46$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการเตรียมการป้องกันภัยแล้ง
ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านวัสดุอุปกรณ์

ด้านวัสดุอุปกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ	2.58	0.794	ปานกลาง	1
2. วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสามารถใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ	2.58	0.846	ปานกลาง	1
3. มีการจัดทำทะเบียนวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัย	2.56	0.823	ปานกลาง	2
4. มีการจัดซื้อและจัดหาวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยที่มีความเหมาะสมกับงาน สาธารณภัย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า	2.48	0.799	น้อย	4
5. วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยมีความเพียงพอไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน	2.42	0.821	น้อย	5
6. มีการสถานที่สำหรับเก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัย	2.52	0.875	ปานกลาง	3
7. มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ภัยแล้งรวมถึงการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน	2.33	0.883	น้อย	6
รวมเฉลี่ย	2.50	0.692	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.6 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการเตรียมป้องกันภัยแล้งในด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่าการเตรียมการป้องกันภัยแล้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ และวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสามารถใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำทะเบียนวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.56$) ส่วนมีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ภัยแล้งรวมถึงการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.33$)

4.1.3 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านบุคลากร	2.48	0.690	น้อย	4
2. ด้านงบประมาณ	2.69	0.777	ปานกลาง	1
3. ด้านการบริหารจัดการ	2.58	0.720	ปานกลาง	2
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.55	0.676	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	2.58	0.665	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.7 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการดำเนินการ พบว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$

= 2.58) และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.55$) ส่วนด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง
ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยมีความเพียงพอ	2.48	0.772	น้อย	4
2. เจ้าหน้าที่ที่มีการออกสำรวจสถานการณ์การเกิด ภัยแล้ง โดยการจัดทำข้อมูลความเสียหาย จำนวนประชาชน พืชผลทางการเกษตร และรายงานสถานการณ์ให้อำเภอ/จังหวัดทราบ	2.58	0.846	ปานกลาง	1
3. มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการกู้ชีพกู้ภัย เช่น ชุดเคลื่อนที่เร็ว ชุดสนับสนุน เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย	2.50	0.772	ปานกลาง	3
4. มีการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่	2.42	0.895	น้อย	6
5. เจ้าหน้าที่สามารถออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยทันทีที่ได้รับการร้องขอ	2.54	0.798	ปานกลาง	2
6. มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2.46	0.898	น้อย	5
7. ข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร อปพร. เครื่องมือเครื่องจักร ที่ อบต. จัดทำไว้มีความพร้อมและสามารถเรียกใช้งานจริงได้เมื่อเกิดภัยแล้ง	2.40	0.818	น้อย	7
รวมเฉลี่ย	2.48	0.690	น้อย	

ตารางที่ 4.8 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการดำเนินการด้านบุคลากร พบว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งด้านบุคลากร ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความพึงพอใจเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการออกสำรวจสถานการณ์การเกิด ภัยแล้ง โดยการจัดทำข้อมูลความเสียหาย จำนวนประชาชน พืชผลทางการเกษตร และรายงานสถานการณ์ให้อำเภอ/จังหวัดทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความพึงพอใจเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่สามารถออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยทันทีที่ได้รับการร้องขอ ($\bar{x} = 2.54$) ส่วนข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร อปพร. เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ อบต. จัดทำไว้มีความพร้อมและสามารถเรียกใช้งานจริงได้เมื่อเกิดภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. อบต. มีการนำเงินสำรองจ่ายมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งในพื้นที่	2.63	1.064	ปานกลาง	5
2. อบต. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ	2.67	0.996	ปานกลาง	3
3. ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสะดวก รวดเร็วและทันเวลา	2.63	0.841	ปานกลาง	5
4. มีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาค (ถุงยังชีพ) และออกใบเสร็จการรับบริจาคอย่างถูกต้อง	2.77	0.857	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านงบประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. มีการเก็บรักษาสິงของหรือเงินงบประมาณที่ได้รับบริจาคและจัดส่งสิ่งของหรือเงินงบประมาณให้ประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความยุติธรรมและทั่วถึง	2.65	0.863	ปานกลาง	4
6. อบต.มีการจัดสรรงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยด้วยความยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ	2.85	0.989	ปานกลาง	1
7. ปัจจัยสี่ที่ อบต. จัดเตรียมไว้สำหรับการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ	2.63	0.866	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	2.69	0.777	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.9 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการดำเนินการด้านงบประมาณ พบว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งด้านงบประมาณ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.มีการจัดสรรงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยด้วยความยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.85$) รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาค (ลุงยังชีพ) และออกใบเสร็จการรับบริจาคอย่างถูกต้อง มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) ส่วนอบต. มีการนำเงินสำรองจ่ายมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งในพื้นที่ ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสะดวกรวดเร็วและทันเวลา และปัจจัยสี่ที่ อบต. จัดเตรียมไว้สำหรับการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.63$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง
ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหาร
จัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและ แก้ไขปัญหาภัยแล้งในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้อง กับระดับความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น	2.65	0.956	ปานกลาง	2
2. มีการติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและ สถานการณ์สาธารณภัยอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้ง รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะจนกว่า เหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ	2.48	0.825	น้อย	7
3. มีการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพล เรือนเขตพื้นที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้แก่ แจกจ่ายน้ำ การช่วยเหลือด้านการเกษตร การสาธารณสุข และด้านอื่น ๆ ตามระเบียบ ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ	2.63	0.841	ปานกลาง	3
4. มีการประสานหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การระดมอาสาสมัคร การประสานด้าน เครื่องมือ การเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภค และการขนส่ง	2.58	0.821	ปานกลาง	4
5. มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ สถานการณ์สาธารณภัยและแนวทางในการให้ ความช่วยเหลือที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง	2.52	0.772	ปานกลาง	5
6. มีการรายงานสถานการณ์และการประสานงาน ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกัน ภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไปกรณีที่เกิด ความสามารถในการดำเนินการของ อบต.	2.71	0.849	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
7. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัดและระมัดระวังรักษาสุขภาพอนามัยเพื่อป้องกันโรคระบาดต่าง ๆ อันเนื่องมาจากภัยแล้ง	2.50	0.825	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	2.58	0.720	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.10 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ พบว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งด้านการบริหารจัดการ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการรายงานสถานการณ์และการประสานงานขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นเหนือขึ้นไปกรณีที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของ อบต. มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) รองลงมาได้แก่ มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.65$) ส่วนมีการติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและสถานการณ์สาธารณสุขอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านวัสดุอุปกรณ์

ด้านวัสดุอุปกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยเพียงพอในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	2.54	0.713	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านวัสดุอุปกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2. ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ ฯ กับเครือข่ายอื่น ๆ รวมถึงการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูล สามารถใช้งานขณะเกิดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.52	0.825	ปานกลาง	5
3. มีน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานบรรเทาสถานการณ์ภัยแล้ง	2.60	0.844	ปานกลาง	2
4. มีภาชนะกักเก็บน้ำและพื้นที่รองรับน้ำเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น	2.44	0.681	น้อย	6
5. อุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบวิทยุสื่อสารต่าง ๆ สถานีวิทยุชุมชน ระบบหอกระจายข่าว สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ	2.44	0.873	น้อย	6
6. เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยที่จำเป็นมีความพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอจากผู้ประสบภัย	2.58	0.767	ปานกลาง	3
7. มีการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปกรณีที่เกิดฉุกเฉินความสามารถในการดำเนินการของ อบต.	2.75	0.838	ปานกลาง	1
รวมเฉลี่ย	2.55	0.676	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.11 สรุปผลสำรวจจากตัวอย่างจำนวน 48 คน ในด้านการดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =

2.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปกรณีที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของ อบต. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$) รองลงมาคือ มีน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยแล้ง มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.60$) ส่วนมีภาชนะกักเก็บน้ำและพื้นที่รองรับน้ำเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น และอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบวิทยุสื่อสารต่างๆ สถานีวิทยุชุมชน ระบบหอกระจายข่าว สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.44$)

4.2 ผลการศึกษาข้อมูลจากประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

4.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลการศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ของประชาชนผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	194	52.57
หญิง	175	47.43
รวม	369	100.00
2. อายุ		
21 - 30 ปี	69	18.70
31 - 40 ปี	109	29.54
41 - 50 ปี	126	34.15
51 - 60 ปี	51	13.82
61 ปีขึ้นไป	14	3.79
รวม	369	100.00

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	178	48.24
มัธยมศึกษาตอนต้น	61	16.53
มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า	105	28.46
อนุปริญญา / เทียบเท่า	19	5.15
ปริญญาตรี	6	1.63
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	369	100.00
4. อาชีพ		
เกษตรกร	291	78.86
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4	1.08
รับจ้างทั่วไป	51	13.82
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	6	1.63
พนักงานบริษัทเอกชน	17	4.61
อื่น ๆ	-	-
รวม	369	100.00
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
5,000 บาท หรือต่ำกว่า	195	52.85
5,001 – 10,000 บาท	150	40.65
10,001 – 15,000 บาท	14	3.79
15,001 – 20,000 บาท	7	1.90
20,001 บาทขึ้นไป	3	0.81
รวม	369	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนผู้ประสบภัยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 52.57 และเพศหญิง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 47.43 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 รองลงมาคือช่วงอายุ 31- 40 ปี จำนวน 109 คน คิด

เป็นร้อยละ 29.54 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.79 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 48.24 รองลงมาคือระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.46 น้อยที่สุดคือระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.63 และไม่มีผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 78.86 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.82 น้อยที่สุดคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.08 และไม่มีผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 บาท หรือต่ำกว่า จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 52.85 รองลงคือ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.65 และน้อยที่สุดคือ 20,001 บาทขึ้นไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.81

4.2.2 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม

ภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา	2.75	0.488	ปานกลาง	4
2. ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ	2.86	0.411	ปานกลาง	2
3. ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย	2.77	0.593	ปานกลาง	3
4. ความเสมอภาคเป็นธรรม	3.01	0.528	ปานกลาง	1
5. ความครบถ้วนเพียงพอ	2.71	0.494	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	2.82	0.424	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) รองลงมาได้แก่ ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ

ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) และด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$) ส่วนด้านความครบถ้วนเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนิคมไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา

ความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสะดวกรวดเร็วและมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	2.66	0.602	ปานกลาง	4
2. ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา	2.62	0.792	ปานกลาง	5
3. มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วและความชัดเจน เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย	2.84	0.761	ปานกลาง	2
4. ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ฯ กับเครือข่ายอื่น ๆ รวมถึงการเชื่อมต่อด้านข้อมูลสามารถใช้งานได้ด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	2.86	0.564	ปานกลาง	1
5. อบต. มีการรายงานสถานการณ์สาธารณภัยให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ	2.79	0.946	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	2.75	0.488	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ ฯ กับเครือข่ายอื่น ๆ รวมถึงการเชื่อมต่อนานข้อมูล สามารถใช้งานได้ด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) รองลงมาได้แก่ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วและความชัดเจน เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.84$) ส่วนขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.62$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ

ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ	2.96	0.604	ปานกลาง	2
2. เจ้าหน้าที่มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.88	0.571	ปานกลาง	3
3. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสุภาพและมีความตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือประชาชน	3.22	0.591	ปานกลาง	1
4. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยที่ถูกต้องชัดเจนและทั่วถึง	2.79	0.661	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. มาตรการด้านโครงสร้างที่ อบต. ดำเนินการ เช่น การก่อสร้าง ปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บกักน้ำ มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	2.43	0.828	น้อย	5
รวมเฉลี่ย	2.86	0.411	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนิโนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสุภาพและมีความตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) รองลงมาได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) ส่วนมาตรการด้านโครงสร้างที่ อบต. ดำเนินการ เช่น การก่อสร้าง ปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บกักน้ำ มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.43$)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนิโนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย

ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งมีความทันสมัยได้มาตรฐานและมีสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ	2.62	0.670	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
2. มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยแล้ง โดยการสำรวจปริมาณน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะ และภาชนะกักเก็บน้ำของประชาชนในพื้นที่	2.65	0.876	ปานกลาง	4
3. การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมี ความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของ ประชาชนในพื้นที่	2.91	0.653	ปานกลาง	1
4. ในการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ อบต. ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความสอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของประชาชนในพื้นที่	2.86	0.706	ปานกลาง	2
5. เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสาธารณภัยมีความสอดคล้องสาธารณภัย	2.83	0.856	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	2.77	0.593	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวังอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.91$) รองลงมาได้แก่ ในการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต. ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) ส่วนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งมีความทันสมัยได้มาตรฐานและมีสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.62$)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม

ความเสมอภาคเป็นธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. อบต. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ	2.86	0.590	ปานกลาง	5
2. อบต. มีการจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาค(ถุงยังชีพ) ให้กับประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความทั่วถึง ยุติธรรมเท่าเทียมกันและไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ	3.21	0.767	ปานกลาง	1
3. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างถูกต้องเท่าเทียมกัน มีความตรงไปตรงมา และไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ	2.95	0.660	ปานกลาง	4
4. การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทุกคนของ อบต. มีความโปร่งใสเป็นธรรมและไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ	2.99	0.614	ปานกลาง	3
5. อบต. มีระบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาปรับปรุงการให้การดำเนินงานด้านสาธารณภัย	3.06	0.780	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย	3.01	0.528	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนोनไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต. มีการจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาค(ถุงยังชีพ) ให้กับประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความทั่วถึงยุติธรรมเท่าเทียมกันและไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$) รองลงมาได้แก่ อบต. มีระบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาปรับปรุงการให้การดำเนินงานด้านสา

ชาวนกขี ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) ส่วนอบต. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนิโนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความครบถ้วนเพียงพอ

ความครบถ้วนเพียงพอ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. จำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ด้านสาธารณสุขมีความเพียงพอไม่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย	2.59	0.632	ปานกลาง	4
2. งบประมาณในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในพื้นที่และการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งมีความเพียงพอ	2.61	0.733	ปานกลาง	3
3. มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันและสถานการณ์ภัยแล้งอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ	2.78	0.648	ปานกลาง	2
4. อบต.มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมและเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น	2.50	0.692	ปานกลาง	5
5. อบต.มีการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันทีที่มีการร้องขอ	3.05	0.669	ปานกลาง	1
รวมเฉลี่ย	2.71	0.494	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวังอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ด้านความครบถ้วนเพียงพอ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.มีการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$) รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันและสถานการณ์ภัยแล้งอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) ส่วนอบต.มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมและเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.50$)

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเพียงพอเหมาะสมของการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวัง จำนวน 48 คน และส่วนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง จำนวน 369 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 48 ชุด และชุดที่ 2 สำหรับประชาชน จำนวน 369 ชุด จากนั้นนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ

ก) การเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

การเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง สามารถสรุปผลรายด้านดังนี้

ด้านบุคลากร โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านงบประมาณ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต. มีการจัดตั้งงบประมาณ (เงินสำรองจ่าย) ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการจัดสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีการจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่นๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการกำหนด ขั้นตอน กิจกรรม และกรอบเวลา ที่เหมาะสมรวมถึงมีการระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่านมาและประเมินความเสี่ยงภัยโดยการประเมินความล่อแหลมเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยและผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีการจัดทำแผนการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้ง ให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ และวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสามารถใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำทะเบียนวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัย มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนมีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ภัยแล้งรวมถึงการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ข) การดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย

จังหวัดนครราชสีมา

การดำเนินการขณะเกิดภัยแล้ง ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านบุคลากร โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่มีการออกสำรวจสถานการณ์การเกิดภัยแล้ง โดยการจัดทำข้อมูลความเสียหายจำนวนประชาชน พืชผลทางการเกษตร และรายงานสถานการณ์ให้อำเภอ/จังหวัดทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ เจ้าหน้าที่สามารถออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยทันทีที่ได้รับการร้องขอ ส่วนข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร อปพร. เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ อบต. จัดทำไว้มีความพร้อมและสามารถเรียกใช้งานจริงได้เมื่อเกิดภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านงบประมาณ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.มีการจัดสรรงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยด้วยความยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาค (ถุงยังชีพ) และออกใบเสร็จการรับบริจาคอย่างถูกต้อง มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอบต. มีการนำเงินสำรองจ่ายมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งในพื้นที่ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสะดวกรวดเร็วและทันเวลา และปัจจัยสี่ที่ อบต. จัดเตรียมไว้สำหรับการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการรายงานสถานการณ์และการประสานงานขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนชั้นเหนือขึ้นไปกรณีที่เกิดความสามารถในการดำเนินการของ อบต. มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการจัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหายภัยแล้งในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้อง

กับระดับความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีการติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและสถานการณ์สาธารณภัยอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปกรณีที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของ อบต. มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยแล้ง มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมีภาชนะกักเก็บน้ำและพื้นที่รองรับน้ำเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น และอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบวิทยุสื่อสารต่าง ๆ สถานีวิทยุชุมชน ระบบหอกระจายข่าว สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

5.1.2 ข้อมูลจากประชาชน

**ความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา**

ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา และด้านความครบถ้วนเพียงพอ ประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ฯ กับเครือข่ายอื่น ๆ รวมถึงการเชื่อมข้อมูล สามารถใช้งานได้ด้วยความเร็วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วและความชัดเจน เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีความสุภาพและมีความตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมาตรการด้านโครงสร้างที่ อบต. ดำเนินการ เช่น การก่อสร้าง ปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บกักน้ำ มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ในการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อบต. ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งมีความทันสมัยได้มาตรฐานและมีสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต. มีการจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาค(ถุงยังชีพ)ให้กับประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความทั่วถึงยุติธรรมเท่าเทียมกันและไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ อบต.มีระบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาปรับปรุงการให้การดำเนินงานด้านสาธารณภัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอบต. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความครบถ้วนเพียงพอ โดยรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อบต.มีการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันทีที่มีการร้องขอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันและสถานการณ์ภัยแล้งอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอบต.มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมและเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาโครงการเรื่องการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

- 1) **การเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง** จากการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ ผลการศึกษาโดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังยังมีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยแล้งค่อนข้างน้อย เพื่อให้การเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังจึงควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับเจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการ และให้มีการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัครเครื่องมือ เครื่องจักร พร้อมใช้งานได้ทันที
- 2) **การดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง** จากการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่รัฐ ผลการศึกษาโดยภาพรวมมีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านบุคลากร มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังยังไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังเองจะต้องมีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสาธารณภัยโดยตรงเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งของเจ้าหน้าที่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้การช่วยเหลืออย่างทันทั่วทั้งที่อย่างที่มีการวางแผนไว้ และมีการบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร และตรวจสอบให้มีความพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา เมื่อเกิดเหตุการณ์จึงให้ความช่วยเหลือได้ไม่ทันต่อสถานการณ์
- 3) **ความพึงพอใจของประชาชนใน การดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านความเสมอภาคเป็นธรรม ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา และด้านความครบถ้วนเพียงพอ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านวังยังไม่มีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนตำบล

บ้านวังต้องดำเนินการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานป้องกันภัยแล้งในทุกด้าน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เช่น มีการแต่งตั้งสมาชิก อป.พร. ให้เป็นเจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการรับผิดชอบดูแล และคอยให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในหมู่บ้าน เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

จากผลการศึกษาสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ด้านความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา ประชาชนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด
2. ด้านความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงมาตรการด้านโครงสร้างที่ อบต. ดำเนินการ เช่น การก่อสร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บกักน้ำ ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
3. ด้านความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งมีความทันสมัยได้มาตรฐานและมีสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ
4. ด้านความเสมอภาคเป็นธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ
5. ด้านความครบถ้วนเพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมและเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น
6. ด้านบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร อปพร. เครื่องมือเครื่องจักร ให้มีความพร้อมและสามารถเรียกใช้งานจริงได้เมื่อเกิดภัยแล้ง

7. ด้านงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลิตทางการเกษตร ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ให้มีการนำเงินสำรองจ่ายมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งในพื้นที่ กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มีความสะดวกรวดเร็ว และทันเวลา พร้อมทั้งจัดเตรียมปัจจัยสี่ที่ อบต. ไว้สำหรับการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยให้มีความเพียงพอ
8. ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดทำแผนการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้งให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ในฤดูแล้ง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและสถานการณ์สาธารณสุขอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ
9. ด้านวัสดุอุปกรณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำ และภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ภัยแล้งรวมถึงการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน และจัดให้มีภาชนะกักเก็บน้ำและพื้นที่รองรับน้ำเพียงพอ กับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งปรับปรุงอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน ระบบอินเตอร์เน็ต ระบบวิทยุสื่อสารต่าง ๆ สถานีวิทยุชุมชน ระบบหอกระจายข่าว ให้สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

5.3.2 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยใช้รูปแบบในการสัมภาษณ์หรือการใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2547).แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 (ภาค
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย). กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน.
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น .(2550).มาตรฐานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.thailocaladmin.go.th/work/e_book/eb1/.../6/6.html.
(วันที่ค้นข้อมูล : 20 มีนาคม 2555).
- จันทร์รักษ์ ต้นติเฉลิม .(2548).ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย
ของข้าราชการสำนักโยธาธิการกลาโหม. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. สาขานโยบายสาธารณะ.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉลองภพ สุสังกรณ์ และปรัชญา เวสารัชช์ .(2540).โครงการวิจัยการปรับภาวราชการเข้าสู่โลกา
ภิวัตน์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยศรี มีพัฒน์. (2550). มาตรการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลไม้เรียง.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http://www.mairiang.go.th/download/protec_plan.doc?](http://www.mairiang.go.th/download/protec_plan.doc?PHSESSID=d8ebb8496ac73046dfc7251beb30063f)
PHSESSID=d8ebb8496ac73046dfc7251beb30063f.
- ทัตยา เพ็ชรภู .(2544).การวิเคราะห์เชิงภูมิศาสตร์ของชุมชนแออัดในเขตเมืองเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทัศนัย พวงบุบผา .(2553).ปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์
ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา
ธิราช.
- ธีระ สันติเมธี .(2547).แนวทางการบูรณาการการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับ
จังหวัด. ปริญญาโท ศศ.ม. (ศิลปศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- นงนุช โอปะ .(2554).การจัดการสาธารณภัยอย่างมีส่วนร่วมเพื่อลดผลกระทบของน้ำท่วมและ
แผ่นดินถล่มในชุมชนแห่งหนึ่ง. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ.กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ทิพย์อักษร.
- นาถญา ศิริสาธน์ .(2544).ระบบและวิธีการบัญชีกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย. วิทยานิพนธ์บัญชี
มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นุรักษ์ คุณชล และคณะ.(2543).การจัดการภาครัฐและเอกชน.กรุงเทพฯ : ชมรมมหาบัณฑิตรวม.

- บุญเอื้อ บัวสรวง .(2542).ทัศนคติผู้รับบริการต่อการให้บริการทางกฎหมายของสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ ไชยเวช .(2550).ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรการด้านการช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัยของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พงษ์เผ่า เกษทอง .(2550).การกำหนดจุดที่ปลอดภัยในการหนีภัยและเส้นทางหนีภัย. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน.
- พงษ์พิตร ตรงดี .(2543).โครงสร้าง พฤติกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจประกันวินาศภัย ในจังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิชิต ตันติศักดิ์ .(2544).บทบาทของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาคย์ เทพวัลย์ .(2549).สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการป้องกันอัคคีภัยของสถานประกอบการอุตสาหกรรม.วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ .(2554).การสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตำบลผาเลือด องค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ .งานบริการวิชาการ และหน่วยจัดการงานวิจัย ฝ่ายวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ยงยุทธ เมฆรัตน์ .(2545).บทบาทหน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับการบรรเทาสาธารณภัย. เอกสารวิจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ปรอ. รุ่นที่ 15 ปีการศึกษา 2545 – 2546.
- วิเชียร เกตุสิงห์.(2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้.ข่าวสาร การวิจัยการศึกษา. 1(4) กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2538.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ.(2545).องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- ศรินทร์ สุวรรณ โมลี .(2553).การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยชุมชนเป็นฐานจากภาคประชาสังคม : กรณีศึกษาชุมชนบ้านน้ำเค็ม ต.บางม่วง อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ศูนย์ทนายความทั่วไป.(2555).พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538975874&Ntype=19>. (วันที่ค้นข้อมูล : 10 มีนาคม 2555).

ศูนย์ทนายความทั่วไป.(2555).พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.[ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538975874&Ntype=19>.
(วันที่ค้นข้อมูล : 10 มีนาคม 2555).

ศักดิ์ชัย มูลชอบ.(2545).ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจ สังกัด
ตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี และตำรวจภูธรจังหวัดตราด.ปัญหาพิเศษ ปร.ม. สาขานโยบาย
สาธารณะ.มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภาคผนวก

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

แบบสอบถาม

ชุดที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ

เรื่อง

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละส่วนและตอบตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ได้รับถูกต้อง สมบูรณ์ และตรงตามความเป็นจริง จะช่วยให้การศึกษานี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง การดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
3. ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ส่วน
 1. ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
 2. ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 3. ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 4. ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายอริกสิทธิ์ วิเศษกลิ่น

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค

สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

- ☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 2. 31 - 40 ปี
☐ 3. 41 - 50 ปี ☐ 4. สูงกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า ☐ 4. อนุปริญญา / เทียบเท่า
☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

- ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี
☐ สูงกว่า 10 ปี

5. รายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ 1. 5,000 บาท หรือต่ำกว่า ☐ 2. 5,001 - 10,000 บาท
☐ 3. 10,001 - 15,000 บาท ☐ 4. 15,001 - 20,000 บาท
☐ 5. 20,001 บาทขึ้นไป

6. ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ

- ☐ 1. คณะผู้บริหาร ☐ 2. พนักงานส่วนตำบล
☐ 3. ลูกจ้างประจำ ☐ 4. พนักงานจ้าง
☐ 5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ☐ 5. อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเตรียมการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ข้อ	การเตรียมการป้องกันภัยแล้ง	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	ด้านบุคลากร มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการทำงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับบุคลากร					
2	มีการจัดสรรทุนเพื่อให้บุคลากรไปดูงานและเรียนต่อทางด้าน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					
3	เจ้าหน้าที่ภาคปฏิบัติการมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน					
4	มีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อป.พร. ปฏิบัติหน้าที่ประจำศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					
5	มีการซักซ้อมการปฏิบัติการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับบุคลากร และฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น อปพร. , อาสาสมัครกู้ภัย					
6	มีการจัดทำข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องมือ เครื่องจักร เพื่อให้มีความพร้อมในการเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย					

ข้อ	การเตรียมการป้องกันภัยแล้ง	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
7	มีการจัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัย หรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					
1	ด้านงบประมาณ อบต. มีการจัดตั้งงบประมาณ (เงินสำรองจ่าย) ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยในพื้นที่					
2	มีการจัดสวัสดิการสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					
3	มีการจัดเตรียมปัจจัยสี่เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย					
4	มีการจัดเตรียมพันธุ์พืช ปุ๋ย และอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง					
5	มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบการพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยในระดับชุมชน เช่น หอเตือนภัย เสียงตามสาย หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ให้มีประสิทธิภาพ					
6	มีการใช้มาตรการด้านโครงสร้างในการวางแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการก่อสร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำ ที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมรวมถึงความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					

ข้อ	การเตรียมการป้องกันภัยแล้ง	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
7	มีการจัดตั้งงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของเครื่องมือและระบบสื่อสารของหน่วยงานให้มีสภาพใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถบูรณาการระบบสื่อสารให้มีเอกภาพเชื่อมโยงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และส่งผ่านข้อมูลถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว					
1	ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีการกำหนดขั้นตอน กิจกรรม และกรอบเวลาที่เหมาะสมรวมถึงมีการระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
2	มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่านมาและประเมินความเสี่ยงภัยโดยการประเมินความถี่และความรุนแรงเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยและผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม					
3	มีการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยและจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย รวมทั้งข้อมูลแหล่งน้ำ					
4	มีการจัดทำแผนการส่งเสริมการปลูกพืชฤดูแล้งให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	การเตรียมการป้องกันภัยแล้ง	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
5	มีการจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สมบูรณ์ทันสมัย สามารถเชื่อมต่อกับระบบข้อมูลได้ระหว่างหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยทุกระดับ					
6	มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดสาธารณภัย					
7	มีการให้คำแนะนำทางวิชาการและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเกิดภัยแล้งครั้งที่สำคัญแจกจ่ายให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ในการเตรียมการรับมือกับภัยแล้งในอนาคต					
1	<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u> มีการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ					
2	วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสามารถใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ					
3	มีการจัดทำทะเบียนวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณภัย					

4	มีการจัดซื้อและจัดหาวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณสุขที่มีความเหมาะสมกับงาน สาธารณภัย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า					
5	วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณสุขมีความเพียงพอไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน					
6	มีการสถานที่สำหรับเก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ และอุปกรณ์ด้านสาธารณสุข					
7	มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ภัยแล้งรวมถึงการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในสถานการณ์ฉุกเฉิน					

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขณะเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ข้อ	การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยมีความเพียงพอ					
2	เจ้าหน้าที่มีการออกสำรวจสถานการณ์การเกิดภัยแล้ง โดยการจัดทำข้อมูลความเสียหายจำนวนประชาชน พืชผลทางการเกษตร และรายงานสถานการณ์ให้อำเภอ/จังหวัดทราบ					

ข้อ	การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3	มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการกู้ชีพกู้ภัย เช่น ชุดเคลื่อนที่เร็ว ชุดสนับสนุน เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย					
4	มีการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนตลอด 24 ชั่วโมง เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่					
5	เจ้าหน้าที่สามารถออกปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยทันทีที่ได้รับการร้องขอ					
6	มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยในการจัดการสาธารณภัยหรือฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย					
7	ข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่ อบต. จัดทำไว้มีความพร้อมและสามารถเรียกใช้งานจริงได้เมื่อเกิดภัยแล้ง					
ด้านงบประมาณ						
1	อบต. มีการนำเงินสำรองจ่ายมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งในพื้นที่					
2	อบต.มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความโปร่งใสและเป็นไปตามระเบียบ ฯ					
3	ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสะดวกรวดเร็วและทันเวลา					

ข้อ	การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4	มีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงิน หรือสิ่งของที่ได้รับบริจาค (ถุงยังชีพ) และออกใบเสร็จการรับบริจาคอย่างถูกต้อง					
5	มีการเก็บรักษาส่งของหรือเงินงบประมาณที่ได้รับบริจาคและจัดส่งสิ่งของหรือเงินงบประมาณให้ประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความยุติธรรมและทั่วถึง					
6	อบต.มีการจัดสรรงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยด้วยความยุติธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ					
7	ปัจจัยสี่ที่ อบต. จัดเตรียมไว้สำหรับการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ					
1	ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น					
2	มีการติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศและสถานการณ์ สาธารณภัยอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ					
3	มีการจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตพื้นที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้แก่ แจกจ่ายน้ำ การช่วยเหลือด้านการเกษตร การสาธารณสุข และด้านอื่นๆ ตามระเบียบในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ					

ข้อ	การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4	มีการประสานหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การระดมอาสาสมัคร การประสานด้านเครื่องมือ การเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภค และการขนส่ง					
5	มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์สาธารณภัยและแนวทางในการให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง					
6	มีการรายงานสถานการณ์และการประสานงานขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขึ้นเหนือขึ้นไปกรณีที่เกิดขีดความสามารถในการดำเนินการของ อบต.					
7	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัดและระมัดระวังรักษาสุขภาพอนามัยเพื่อป้องกันโรคระบาดต่างๆ อันเนื่องมาจากภัยแล้ง					
1	<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u> มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้าน สาธารณภัยเพียงพอในการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยไม่เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่					

ข้อ	การดำเนินการเมื่อเกิดภัยแล้งในเขตพื้นที่	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2	ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ฯ กับเครือข่ายอื่น ๆ รวมถึงการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูล สามารถใช้งานขณะเกิดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	มีน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานบรรเทาสถานการณ์ภัยแล้ง					
4	มีภาชนะกักเก็บน้ำและพื้นที่รองรับน้ำเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น					
5	อุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์พื้นฐาน ระบบอินเทอร์เน็ต ระบบวิทยุสื่อสารต่างๆ สถานีวิทยุชุมชน ระบบหอกระจายข่าว สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ					
6	เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยที่จำเป็นมีความพร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอจากผู้ประสบภัย					
7	มีการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุและอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยจากหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไปกรณีที่เกิดความจำเป็นในการดำเนินการของ อบต.					

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง
อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

1. ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

2. ด้านงบประมาณ

.....

.....

.....

3. ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

4. ด้านวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

แบบสอบถาม

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชน

เรื่อง

การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละส่วนและตอบตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ได้รับถูกต้อง สมบูรณ์ และตรงตามความเป็นจริง จะช่วยให้การศึกษานี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง การดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
3. ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาในภาพรวม ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน
 1. ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
 2. ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 3. ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายอริกสิทธิ์ วิเศษกลิ่น

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค

สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง

2. อายุ

- ☐ 1. 21 - 30 ปี ☐ 2. 31 - 40 ปี
☐ 3. 41 - 50 ปี ☐ 4. 51 - 60 ปี
☐ 5. 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / เทียบเท่า ☐ 4. อนุปริญญา / เทียบเท่า
☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- ☐ 1. เกษตรกร ☐ 2. ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
☐ 3. รับจ้างทั่วไป ☐ 4. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
☐ 5. พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ 1. 5,000 บาท หรือต่ำกว่า ☐ 2. 5,001 – 10,000 บาท
☐ 3. 10,001 – 15,000 บาท ☐ 4. 15,001 – 20,000 บาท
☐ 5. 20,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของประชาชนผู้ประสบภัยต่อการดำเนินการการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง อำเภอนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ข้อ	การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	<u>ความสะดวกรวดเร็วและทันต่อเวลา</u> การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความสะดวกรวดเร็วและมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน					
2	ขั้นตอนและวิธีการในการเบิกจ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความรวดเร็วและทันต่อเวลา					
3	มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรวดเร็วและความชัดเจน เช่น เว็บไซต์ สายด่วน ฯลฯ มาใช้เป็นช่องทางในการรับแจ้งปัญหาหรือการขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัย					
4	ระบบสื่อสารระหว่างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจกับพื้นที่ประสบภัยและระบบสื่อสารของศูนย์ฯ กับเครือข่ายอื่นๆ รวมถึงการเชื่อมต่อฐานข้อมูลสามารถใช้งานได้ด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ					
5	อบต. มีการรายงานสถานการณ์สาธารณภัยให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องทุกระยะจนกว่าเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ					
1	<u>ความเพียงพอเหมาะสมของความช่วยเหลือ</u> จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความเพียงพอ					

ข้อ	การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
2	เจ้าหน้าที่มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3	เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสุภาพและมีความตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือประชาชน					
4	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยที่ถูกต้องชัดเจนและทั่วถึง					
5	มาตรการด้านโครงสร้างที่ อบต. ดำเนินการ เช่น การก่อสร้าง ปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาชนะเก็บกักน้ำ มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
1	<u>ความสอดคล้องกับความต้องการและสาธารณภัย</u> วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งมีความทันสมัยได้มาตรฐานและมีสภาพที่พร้อมใช้งานได้ทันทีที่มีการร้องขอ					
2	มีการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยแล้งโดยการสำรวจปริมาณน้ำในแหล่งน้ำสาธารณะและภาชนะกักเก็บน้ำของประชาชนในพื้นที่					
3	การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่					

ข้อ	การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
4	ในการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของ อบต. ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความสอดคล้องกับปัญหาและความ ต้องการของประชาชนในพื้นที่					
5	เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ ด้านสาธารณภัยมีความสอดคล้องสาธารณภัย					
1	ความเสมอภาคเป็นธรรม อบต. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความโปร่งใส และเป็นไปตามระเบียบ ฯ					
2	อบต. มีการจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาค(ถุงยังชีพ) ให้กับประชาชนผู้ประสบภัยด้วยความทั่วถึง ยุติธรรมเท่าเทียมกันและไม่มีปัญหาการเลือก ปฏิบัติ					
3	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยได้อย่างถูกต้องเท่าเทียมกัน มีความ ตรงไปตรงมา และไม่มีปัญหาการเลือกปฏิบัติ					
4	การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทุกคน ของ อบต. มีความโปร่งใสเป็นธรรมและไม่มี ปัญหาการเลือกปฏิบัติ					
5	อบต. มีระบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และนำมาปรับปรุงการให้การดำเนินงานด้านสา ธารณภัย					

ข้อ	การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความพึงพอใจ				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	ความครบถ้วนเพียงพอ จำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ด้านสา ธารณภัยมีความเพียงพอไม่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย					
2	งบประมาณในการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในพื้นที่และการให้ ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยแล้งมีความเพียงพอ					
3	มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการ เตรียมการป้องกันและสถานการณ์ภัยแล้งอย่างทั่วถึงและ สม่ำเสมอ					
4	อบต.มีการจัดเตรียมพื้นที่รองรับน้ำและภาชนะกักเก็บน้ำให้มี ความพร้อมและเพียงพอกับสถานการณ์ภัยแล้งที่เกิดขึ้น					
5	อบต.มีการจัดเตรียมน้ำมันเชื้อเพลิงสำรองไว้ให้เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทันทีที่มีการร้องขอ					

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่ตำบลบ้านวัง

อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดเขียนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันภัยแล้งในเขตพื้นที่

ตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

นายอชิตสิทธิ์ วิเศษกลิ่น เกิดวันที่ 13 ธันวาคม 2512 อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2528 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย พ.ศ. 2531 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวช.) สาขาวิชาช่างก่อสร้าง จากโรงเรียนช่างกลพณิชยการนครราชสีมา พ.ศ. 2536 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างโยธา จากโรงเรียนช่างกลพณิชยการนครราชสีมา พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีก่อสร้าง จากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ปัจจุบันทำงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลบ้านวัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ตำแหน่งงานปัจจุบัน นักบริหารงานช่าง ที่อยู่ปัจจุบัน 1869/1 ถนนมุขมนตรี ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000